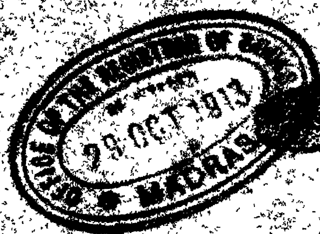
పరాశర స్మృతి

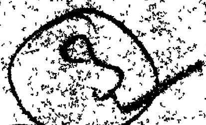
1104

వేదాంత గ్రంథాలు

Parasara Smruthi

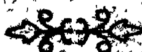

By

Akundy Vyasamurty Sastry

Senior Sanskrit Pandit,

Rajahmundry College.

COCANADA:

PRINTED BY P. BRAHMANANDA [illegible] AT THE [illegible] PRINTING WORKS,

and published by RAMA KRISHNA KAVULU, *PITHAPUR.*

1913

కవితానుబంధము 7

శ్రీ

పరాశరస్మృతి.

ఇది

రాజమహేంద్రవర సర్వకలాశాలా సంస్కృతవిద్యోపాధ్యా

యూకుండి వ్యాసమూర్తిశాస్త్రి

విరచితము.

మొదటికూర్పు 60

కాకినాడ :

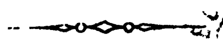
సుజనరంజనీ ముద్రాక్షరశాల.

1913.

వెల రు 0-4-9.

శ్రీ పరాశర

ఆంధ్రము.

ఆచారకాండము.

ప్రథమాధ్యాయము.

ఋషులు పూర్వము హిమవత్పర్వతశిఖరమ్మున దేవదారువన గృహమున నేకాగ్రత గలిగి కూర్చుండిన వ్యాసుని నో సాత్యవతేయా! ఈ కలియుగంబున నరులకు మేలొనర్చు శౌచము, ఆచారము అనెడి ధర్మమ్ముఁ బూర్ణముగఁ దెలుపు మని యడిగిరి.

ఆ మాట విని శిష్యపరివృతుఁడు వేదధర్మశాస్త్రవిచక్షణుఁడును నగు నా మహర్షి ‘‘ నే నన్నికలిధర్మమ్ముల యదార్థ మెఱుఁగను. ఎట్లీ ధర్మంబు వివరింతును? మా తండ్రియె యఱుఁగఁ దగును’’ అని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. అనంతర మా మును లందఱు ధర్మవిశేషము తెఱుంగఁ గోరి వ్యాసమునిని ముం దిడుకొని బదరికాశ్రమముఁ బ్రవేశించిరి. అది యెల్లపుష్పలతలతో నిండినదియుఁ బండ్లచేతఁ బూలచేత నలంకరింపఁ బడినదియుఁ బ్రవహించునదులతోఁ గూడినదియుఁ బుణ్యతీర్థములచే శోభించునదియు మృగపక్షిధ్వనులచే నిం పైనదియు దేవాలయములచే నావరింపఁ బడినదియు యక్షగంధర్వసిద్ధుల యాటపాట

లచే నలంకరింపఁ బడినదియు నై యుండెను. ఆ యాశ్రమంబున ముని సభామధ్యంబున మునిముఖ్యులు పరివేష్టింప సుఖముగఁ గూర్చుండిన శక్తిపుత్త్రుఁ డగు పరాశరుని వ్యాసుండును మునులును జేతులు మోడ్చి ప్రదక్షిణనమస్కారము లొనర్చి స్తుతివాక్కుసుమమ్ములఁ బూజించిరి. దానిచేఁ బరాశరముని మనమ్మున సంతసించి కూర్చుండియె యాదరముతో "సుఖముగ వచ్చితిరా" యని యడిగెను, కుశలమునఁ గొఱంత లేదని వ్యాసుం డిట్లుడుగం దొడంగెను. భక్తదయాళూ! తండ్రీ! నాభక్తిఁ గని యైన నెయ్యమ్మున నైనను గ్రహింపఁ దగుదును. ధర్మముల నుపదేశింపుగు మనువు, వసిష్ఠుఁడు, కాశ్యపుఁడు, గార్గ్యుఁడు, గౌతముఁడు, ఉశనసుఁడు, అత్రి, విష్ణువు, సంవర్తుఁడు, దక్షుఁడు, అంగిరసుఁడు, శాతాతపుఁడు, హారీతుఁడు, యాజ్ఞవల్క్యుఁడు, ఆపస్తంబుఁడు, శంఖుఁడు, లిఖితుఁడు, కాత్యాయనుఁడు, ప్రచేతుఁడును జెప్పిన ధర్మములను వింటిని. ఈ మన్వంతరంబునఁ గృతత్రేతాద్వాపరమ్ముల ననుష్ఠింపఁ బడు శ్రుత్యుక్తము లగు నగ్నిహోత్రము మొదలగు ధర్మమ్ములు మీ వలన నెఱింగి మఱవ కున్నాను. అన్నిధర్మమ్ములును గృతయుగంబునఁ బూర్ణముగ ననుష్ఠింపఁ బడును. అవి యన్నియుఁ గలియుగంబున నశింప సాగును. కావున నాలుగువర్ణములకు సాధారణ మగు ధర్మమ్ము నించుక నక్కాణింపుము. ధర్మవిశారదా! నాలుగు వర్ణములలోన సాధారణధర్మములఁ దెలిసినవారు చేయు సూక్ష్మము స్థూలము నని రెండు విధము లైన ధర్మములు విస్తరించి విశదపఱుపుము. వ్యాసుం డిట్లు ప్రార్థించిన పిదప మునివరుం డగు పరాశరుండు సూక్ష్మస్థూలధర్మమ్ముల నిశ్చయమును విస్తరించి వాక్రుచ్చెను కుమారా! నేను జెప్పెడునది వినుము. మునులారా! మీరును వినుఁడు. బ్రహ్మావిష్ణుమహేశ్వరులు ప్రతిమహాకల్పముతుదను నశించి మఱియుఁ

గల్పాదిం బుట్టుదురు. ఇట్లు వేదములను ధర్మశాస్త్రములను సదా చారములను నిర్ణయించు మునులును నాయా యుగాంతరకల్పము తుదను నశించి మఱలఁ గల్పారంభమునఁ బుట్టుదురు. వేద మెవ్వని చేతను రచింపఁ బడలేదు. వ్యాసుండు వేదవిభాగము నె చేసెను. చతుర్ముఖుండును జగదీశ్వరుం డొసంగిన వేదమ్ములం దలంచి ప్రతిమహాకల్పంబునను స్మృతిగ్రంథముల రచించును. మహేశ్వరుండును వేదాభివ్యక్తిమాత్ర మొనర్చు. ప్రత్యవాంతరకల్పంబునను మన్వాదులు స్మృతులు నిర్మింతురు. అనుష్ఠాత లగు నరుల శక్తితారతమ్యముం బట్టి కృతత్రేతాద్వాపరకలియుగధర్మములు భిన్నభిన్నప్రకారములగును. కృతయుగంబున (నుపవాసనిమిత్తశరీరశోషణరూప మగు) తపంబును త్రేతాయుగంబున జ్ఞానంబును ద్వాపరంబున యజ్ఞంబును గలియుగంబున దానమును బ్రధానము లని చెప్పుదురు. కృతయుగంబున మనుధర్మములును త్రేతాయుగమున గౌతమధర్మములును ద్వాపరమున శంఖలిఖితధర్మములును గలియుగమునఁ బరాశరధర్మములును బ్రచురముగ ననుష్ఠింపఁ బడును.

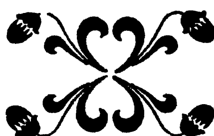
కృతయుగంబునఁ బతితుఁ డున్న దేశమ్మును, త్రేతాయుగమ్మున నట్టి యూరిని ద్వాపరయుగంబునఁ బతితకులమును, గలియుగంబునఁ బాతకకర్తను విడువవలయును. కృతయుగంబునఁ బతితునితో సంభాషణమువలనను, త్రేతాయుగంబున వాని స్పర్శమువలనను, ద్వాపరమునఁ బతితాన్నభోజనమునను, కలియుగమున స్వాయముగ హింసాది కర్మములఁ జేయుటచేతను పతితుఁ డగును. శాపము కృతయుగమునఁ దత్క్షణమును త్రేతాయుగమునఁ బదిదినములకును, ద్వాపరమున నొక నెలకును, గలియుగమున నొకసంవత్సరమునకును ఫలించును. కృతయుగమున దాతలు ప్రతిగ్రహీత లున్నచోటికిం జనియుఁ, త్రేతా

యుగంబున గ్రహీతం బిలిచియు, ద్వాపరంబున వచ్చి యాచించినను, గలియుగంబున సేవకునకు నొసంగుదురు. దాత గ్రహీతం జేరి యిచ్చుట యుత్తమము. పిలిచి యీవి మధ్యమము. యాచకున కొసఁగుట యధమము. సేవకున కీగి నిష్ఫలము. కలియుగమున నధర్మముచే ధర్మమును, అనృతముచే సత్యమును, చోరులచే భూపతులును, స్త్రీలచేఁ బురుషులును, చోరులచే భూవరులును జయింపఁబడిరి. అగ్నిహోత్రములును గురుపూజయు నశించుచున్నవి. అవివాహిత లపత్యములఁ గనుచున్నారు. కృతంబునం బ్రాణమ్ము లస్థులను, త్రేతన్మాంసంబును ద్వాపరమున రుధిరమ్మును, గలియుగంబున నన్నాదికంబును నాశ్రయించి యుండును, ఆయా యుగమ్ముల మాఱుచుండెడి ధర్మమ్ములం గాలవశత ననుష్ఠించు నప్పటప్పటి ద్విజులును నింద్యులుగారు. శేషమగు నయ్యయ్యె యుగమ్ముల సామర్థ్య మన్యమునులచే విధినిషేధములతో సవిశేషముగ విధింపఁ బడ్డది. వృద్ధపరాశరమన్వాదిప్రోక్త మగు ప్రాయశ్చిత్తము విద్వాంసులచే వివరింపఁ బడుచున్నది. మునిశ్రేష్ఠులారా! నే నిప్పుడె యీ సర్వము చతుర్వర్ణసదాచారజనితధర్మముం దలంచి చెప్పెద నాలింపుఁడు. పరాశరగ్రంథమును బఠించిన నిష్టప్రాప్తికిని ననిష్టనివారణమునకుఁ గారణ మగు సుకృతము గలుగును. అర్థ మెఱింగినఁ దాము ధర్మమున నాచరించుటయుఁ బరుల కుపదేశించి యాచరింపించుటయు నను పుణ్యము నబ్బును. చతుర్వర్ణములకు సదాచారము (దయావినయాదులతోఁ గూడిన చరితవిశేషము) శ్రౌతస్మార్తధర్మములం బ్రోచును. తాదృశాచారహీనులు క్రోధనులు నిర్దయులుగ నుండుటం బట్టి వారికి ధర్మము ప్రవృత్తి మయ్యు విముఖ మగు. బ్రాహ్మణుఁ డాఱు కర్మముల శ్రద్ధతో నాచరించుచు నిత్యము దేవతల నతిథులం బూజించుచు హోమావశిష్టము భుజించు చుండిన

నశింపఁడు. స్నానసహిత సంధ్యోపాసనంబును, గాయత్రీజపంబును హోమంబును దేవతార్చనంబును, వైశ్వదేవము, నతిథిసత్కారము, ననెడి నిత్యము లగు నాఱు కర్మములు ననుదినమ్మును గర్తవ్యమ్ములు. వైశ్వదేవాంతమున వచ్చినవాఁ డతిథి. అట్టివాని మిత్రుఁడైన నమిత్రుఁడైన, నజ్ఞుఁడైనను బ్రాజ్ఞుఁడైనను బూజించిన, స్వర్గము లభించును. పగలు వైశ్వదేవాంతమున సాయంకాలమున నెప్పుడైన గ్రామాంతరము నుండి దూరగమనంబున నాఁకొనియు డస్సియు వచ్చినవాఁ డతిథియని యెఱుఁగునది. పూర్వదినమున వచ్చినవాఁ డతిథి గాఁడు. ఎవ్వఁ డన్యగ్రామమునుండి భోజనాపేక్ష గలిగి వచ్చును వాఁడనిత్యముగ వచ్చుట నతిథిగఁ జేర్చికొనఁదగు. ఏకగ్రామవాసులు తిథివిశేషమ్ములద్రవ్యలాభ మపేక్షించి నిత్యము వత్తురు. కాన వారి నెన్నఁడు నతిథులుగ నవలంబింపఁజనదు. గృహస్థుఁడు తనయిలు సేరిన యతిథిని మేలురాక యడిగి, కాలు సేతులు గడిగికొన నుదక మొసఁగి పీఠంబునం గూర్చుండ నియమించి, సాదరంబుగ నన్నపానమ్ము లమర్చి, ప్రేమతో నెది యేని యడిగి, యతఁ డడిగినదానికి మక్కువతో నుత్తరముఁ జెప్పి, పయనమయినఁ గొంతదవ్వు సాగనంపి సంతసింపఁజేయవలయును. అతిథి, నే నితని గృహమున భుజింపఁగల నను నాస నాశ మొంది యెవని గృహమువలన మఱలునో, వాని యన్నము దేవతలు పదియేనేఁడులదాఁక నారగింపరు. అతిథి యాశ భగ్న మొనరించినవాఁడు, వేయి కావళ్ళ సమిధలును, నూఱు కడవల నేయియు వేల్చినను ఫలము నందఁడు. సుక్షేత్రమున విత్తిన బీజము తద్దయు ఫల మిచ్చును. నశింపదు. అట్లె సత్పాత్రమునం దర్పింపఁబడిన యన్నము బహుపుణ్యప్రద మగును. వ్యర్థము గాదు. సత్కరించు గృహి, యతిథిని, గోత్రము, ఆచారము, శాఖ, శాస్త్రము, దేశము, నామము నడుగక, మనంబున దేవుఁడుగ భావిం

పవలెను. అతిథి సర్వదేవస్వరూపుఁడు గద. సువ్రతుఁ డగు యతియు, వేదాధ్యయననిరతుఁ డగు బ్రహ్మచారియు, నతిథియు, మువ్వురు నను దినము పూజింపఁదగుదురు. వైశ్వదేవము చేయకమున్ను, యతి బ్రహ్మ చారులు వచ్చిన, వైశ్వదేవమునకు వలయు నన్నమును భాగించి, భిక్ష యిచ్చియో, వారిఁ బంపవలయును. పేదసంసారి, పెక్కండ్రు సన్న్యాసు లు, బ్రహ్మచారులు వచ్చిన, ముగ్గురకైన యథాశక్తి తోఁచినట్లయిన సత్కరింపవలెను. కలిగియున్న లేదనకుండఁ బెట్టఁజనును. సన్న్యాసికిహ స్తోదక మిచ్చి భిక్ష పెట్టి మఱియు హస్తమున నుదక మొసఁగవలెను. ఆభిక్షాన్నము మేరుపర్వతముతో సమానము. ఆ యుదకము సముద్ర ముం బోలును. గొడుగును గుఱ్ఱంబును గల రాజు అతిథిగ వచ్చిన సం దేహింపక దేవతగ భావించి పూజింపవలెను. దాన నేనుఁగు నెక్కుట యు నమృతపానము మొదలగు సమృద్ధియుఁ గల యింద్రరాజ్యముం బొందును. అధము లగు నేబ్రాహ్మణులు వైశ్వదేవము సేయక భుజిం చుచున్నారో వారు నిరర్థకులై యపవిత్ర మగు నరకమునం బడుదు రు. వైశ్వదేనములేనివారును, అతిథిసత్కారము చేయనివారును, నర కముల ననుభవించి కాకులై పుట్టుదురు. పాపి, చండాలుఁడు, బ్రహ్మ హత్య చేసినవాఁడు, తల్లిదండ్రుల వధించినవాఁడు వీరిలో నెవఁడైన వైశ్వదేవాంతమున నతిథిగ వచ్చి పూజనొందిన స్వర్గము గలిగించును. తలకు బట్టఁ జుట్టుకొనిగాని, యెడమకాలిపై చేయి యుంచుకొనిగాని, దక్షిణదిక్కున కెదురుగఁ గూర్చుండిగాని, నిలుచుండిగాని, భోజనము చేసిన నది రాక్షసులకుఁ బెట్టిన యన్న మగును. ఏ గ్రామంబున వ్రత మును, వేదముఁ జదువుటయు లేక బ్రహ్మచారులు భిక్ష మెత్తుదురో రాజాయూరివారిని దండింపవలెను. వారు దొంగలను బోలినవారి కన్నముఁ బెట్టినవారుగద! క్షత్రియుండు ప్రజల కనురాగము కలిగిం

చుచు నాయుధము చేతం బట్టి శత్రుసైన్యములం గెలిచి క్రూరజంతువుల వధించి న్యాయంబునఁ బుడమిం బాలించునది. పూలదండలు గ్రుచ్చి యమ్మెడువాఁడు ఆరామంబునఁ బూవులు మాత్రము కోసికొనునట్లు రాజు ప్రజల లాభమునఁ గొంత యంశముం గొనవలెనుగాని బొగ్గులుచేయువాఁడు చెట్టుల మొదళ్ళు నఱికినట్లు మూలముం గొనఁ జనదు. కోమటి వడ్డిబేరమును, రత్నములవ్యవహారమును, పశువుల మేపుకొనుటయు, వ్యవసాయమును, నర్తకము ననెడు వృత్తుల జీవనముకొఱ కవలంబింపవలయును శూద్రునకు బ్రాహ్మణుల సేవించుట పరమధర్మము. వాఁడు విప్రులయందు భక్తిలేక యేమి చేసిన నిష్ఫలమగును. శూద్రుఁడు ఉప్పు, తేనె, నూనె, పెరుఁగు, మజ్జిగ, నేయి, పాలు, ఈవస్తువులను జీవనముకొఱ కందఱకును నమ్ముకొనవచ్చును. దోషం బొందఁడు. శూద్రుఁడు జరుగకున్నను మద్యములను, మాంసములను అమ్మినను, తినఁగూడని గోమాంసాదులను దిన్నను, బ్రాహ్మణస్త్రీలు మొదలైనవారిం గూడినను తత్క్షణము పాపి యగును. కపిలగోవు పాలు త్రావినను, బ్రాహ్మణస్త్రీలం గూడినను, వేదము నర్థము విమర్శించినను శూద్రుఁడు తత్క్షణము పాపి యగు.

శ్రీ పరాశరస్మృతి.

ఆంధ్రము.

ఆచారకాండము.

ద్వితీయాధ్యాయము.

అనంతరము కలియుగమునందు గృహస్థునకు శాస్త్రీయమైన కృషి, నాలుగువర్ణములలోను గృహస్థుఁడగుటవలనఁ గలిగిన సామాన్య కర్మము. దీనిపూర్వము పరాశరుఁడు చెప్పినట్లు తేటగం దెలిపెదను. యజనము మొదలగునాఱు కర్మలతోఁగూడిన బ్రాహ్మణుఁడు కృషి యును జేయవలెను. ఆఁకలిగొన్నది, డప్పిం జెందినది, అలసినది, కుంటిది, తెవులుగొన్నది, మగతనములేనిది, యిట్టియెద్దులంగట్టి విప్రుఁడు దున్న రాదు. దృఢములగు నవయవములుగలవియు, తెవులులేనివియు, మేసి త్రావి తనిసినవియు, బలిసి ఱంకెలు వేయునవియు, మగతనము కలవియునైన యెద్దులంగట్టి రెండుజాములు దున్ని పిమ్మట స్నానముచేయింపవలయును. బ్రాహ్మణుండు దోషముపోవుటకై శక్తికొలఁది జపము, దేవపూజ, హోమము, వేదపారాయణము వీనిలో నొకటిచేసి కలిమికొలఁది నొకరిద్దఱు ముప్వురు నలుగురు స్నాతకులకు భోజనము పెట్టవలెను. (సంతానముకై పెండ్లిచేసికొన ద్రవ్యము కోరువాఁడు, సర్వధనము దక్షిణ యిచ్చి యజ్ఞము సేసి దరిద్రుఁడై సొమ్మపేక్షించువాఁడు, తెరువరి, యజ్ఞము సేయ యాచించువాఁడు, గురువును దల్లి దండ్రులను బోషింపధనమాసించువాఁడు, వేదముచదువు నెఱవెచ్చుకొనఁగోరువాఁడు, రోగి వీరు తొమ్మండ్రు స్నాతకులనఁబడుదురు.) తానుదున్నిన పొలమునబండినవియు, నితరులచే దున్నింపఁబడిన పొలమునఁ దానార్జించుకొన్నవియునైన ధాన్య

ములచేతను స్మార్తములైన పంచమహాయజ్ఞములను, శ్రౌతములైన యగ్నిష్టోమాదిక్రతువులను జేసి యాగము చేయఁగోరినవారికై ధాన్య మిచ్చి క్రతువులఁ జేయింపఁజనును. ఒకసంవత్సరము చేఁపలవేఁటాడువాఁ డెంతపాపము నొందునో యినుపకఱ్ఱు వేసిననాఁగటితో దున్నిన నొక్కరోజున నంతపాపముం జెందును. వల పన్ని మృగంబులం బట్టువాఁడు, చేఁపలవేఁటాడువాఁడు, వ్యాధుఁడు (మృగవధమే జీవికగలవాఁడు) పిట్టలం జంపువాఁడు, కృషిచేసి రాశియొద్దకు వచ్చినవారికిఁ బెట్టనివాఁడును సమాన మైనపాపముం బొందుదురు. వ్యవసాయము చేయువాఁడు చెట్లుగొట్టుటవలనను, నేల పగులఁగొట్టుటవలనను, జీవములను బురువులను జంపుటవలనను గలిగినపాపముల నన్నిటిని గళ్ళమున ధాన్యము ధర్మముచేయుటవలనఁ బోఁగొట్టుకొనును. బ్రాహ్మణులకుఁ గళ్ళమున ధాన్యము పెట్టనివానిని దొంగ యనియును, నతిపాపి యనియును, బ్రహ్మహత్య చేయువాఁడనియును జెప్పవలెను. కృషి చేయువాఁడు రాజున కాఱవభాగమును, దేవతల కిరువదియొకటవభాగమును, బ్రాహ్మణులకు ముప్పదియవభాగమును, నిచ్చుటచే దోషముం దొలఁగించుకొనును. క్షత్రియుఁడును గృషిచేసికొని దేవతలను బ్రాహ్మణులను బూజింపవలయును. అట్లు గోమటియును, గాఁపును వ్యవసాయము, వర్తకము, శిల్పముఁ జేయఁదగుదురు. శూద్రులు విశేషలాభముం గలిగించుకృష్యాదులయం దాసక్తి గలిగి బ్రాహ్మణుల సేవ మానిన నల్పాయుష్యము గలవారై నరకముఁ బొందుదురు. సందేహము లేదు. ఇది నాలుగువర్ణములవారికిని శాశ్వత మైనధర్మము.

శ్రీపరాశరస్మృతి.

ఆంధ్రము.

ఆచారకాండము.

తృతీయాధ్యాయము.

అశుద్ధి కలుగును గాన౦ బుట్టువునందును, జావునందును శుద్ధిని జెప్పఁగలము. మయిలవచ్చిన బ్రాహ్మణులు మూఁడుదినములచేతను, రాజులు పండ్రెండుదినములచేతను, గోమట్లు పదియేనుదినములచేతను, గాఁపులు నెలదినములచేతను శుద్ధినిఁ జెందుదు రని పరాశరుండు పలికెను. బ్రాహ్మణులకు సంధ్యావందనాదికము ప్రసక్తించిన తత్కాలమున శరీరశుద్ధియును గలుగును. పురుడునందు బ్రాహ్మణులకు శరీరస్పర్శము నిందితముగాదు. పురుడు వచ్చిన బ్రాహ్మణులు పదినములచేతను, రాజులు పండ్రెండు దినములచేతను, గోమట్లు పదియేను దినములచేతను, శూద్రులు నెలతోను శుద్ధులగుదురు. మయిల వచ్చిన నగ్నిహోత్రంబులును వేదంబులును గలబ్రాహ్మణుఁ డొక్కదినముతో శుద్ధుఁడగును. ఒకవేదము గలవాఁడు మూఁడుదినములతో శుద్ధుఁడగును. అగ్ని, వేదము రెండును లేనివాఁడు పదిదినములతో శుద్ధుఁడగును. గర్భాధానము మొదలుగుకర్మలు లేక సంధ్యయు స్నానాసనంబు నాచరింపని (నామధారకుఁడు) బ్రాహ్మణుఁ డనుపేరుమాత్రము పొందినవాఁడు నగువిప్రుఁడు పదిదినము లాశౌచముగలవాఁ డగును. ఉత్తమవర్ణపురుషులవలన హీనవర్ణస్త్రీలయందుఁ బుట్టినవారు పితృసంబంధు లైనజననమరణములందుఁ బితృవర్ణమునకు విధింపఁబడిన యాశౌచమునే పొందుదురు. భిన్నజాతీయసంతతివిషయ మైనయాశౌ

చము మూఁడుతరములదనుక నె కలుగును. సజాతీయుఁ డైదవవాఁ డై న, నాఱవవాఁ డైన నేడనవాఁ డైనఁ బిండమువలన విడివడును. కూట స్థుఁడు మొదలుగ నాల్గవపురుషునియందు పదిరాత్రులతోను, అయిద వవానియం దాఱురాత్రులతోను, ఆఱవవానియందు నాలుగురాత్రు లతోను, ఏడవవానియందు మూఁడురాత్రులతోను శుద్ధి గలుగును. బుద్ధిపూర్వకముగఁ గొండచఱులం బడియుఁ, జిచ్చునను జిక్కియుఁ జచ్చి నను, అసపిండుఁడు దేశాంతరమున మృతినొందినను, నామకరణము కానిబాలుఁడును, సన్యాసియుఁ జచ్చినను, దత్క్షణము శుద్ధి విధింపఁబ డుచున్నది. ఒకసపిండుఁడు దేశాంతరమున మృతినొందినట్టు వినవచ్చిన మూఁడురాత్రులు గాని రాత్రియుఁ బగలుఁ గాని యాశౌచము లేదు. తత్క్షణము స్నానంబున శుద్ధుఁడగును. బాలుని పన్నులు రాకపూర్వ ము చచ్చినను, గర్భపాతము గలిగినను, వారికి దహనము, నాశౌచ ము, నుదకము నిచ్చుటయు లేవు. గర్భమునకు స్రావము గాని పా తము గాని కలిగిన నాగర్భ మెన్ని నెలలు నిలిచెనో యన్నిదినములు త ల్లికిఁ బురుడు కలుగును. నాలుగు నెలలు వెడలుదనుక గర్భముపోవుట స్రావము. అయిదవ యాఱవ నెలలయందు గర్భముపోవుట పాతము. ఏడవమాసము మొదలు గర్భము వెడలుట ప్రసవ మగును. ప్రసవము నఁ దల్లికిఁ బదిరాత్రు లాశౌచము కలుగును. బాలుఁడు పన్నులు వచ్చి నవాఁ డైన రానివాఁ డైనఁ జూడాకర్మము చేసినపిదప మృతినొందిన దహనము చేసినట్టయిన సపిండులకు మూఁడురాత్రు లాశౌచము కలు గును. పన్నులు వచ్చుటకుఁ బూర్వము బాలుఁడు మృతుఁ డైన జ్ఞాతు లకుఁ దత్క్షణముశుద్ధి. అదిమొదలు చూడాకర్మము చేయకపూర్వము చనిపోయిన జ్ఞాతుల కొకపగలును రాత్రియు నాశౌచము. చూడాక ర్మ మైనతరువాత నుపనయనమునకుఁ బూర్వము మృతినొందిన మూఁ

దురాత్రులతో శుద్ధి. ఉపనయన మైనపిదపఁ బదిరాత్రులు మయిల యగును. బ్రహ్మచారికిని, ఎవరింటనగ్ని వేల్వఁబడునో వారికిని నాశౌచముగలవారితో నంపర్కము లేకున్న వారికిని మయిలయు లేదు. బ్రాహ్మణుఁడు పుట్టువునందును, జావునందును సంపర్కమువలన దూషింపఁబడును. సంపర్కము మానుకొన్నవానికిఁ బురుడును మయిలయు లేదు. శిల్పులు, (చిత్రములవ్రాఁత మొదలైనవి చేయువారు) వంటలు చేయువారు, వైద్యులు, దాసులు, (స్త్రీలు, పురుషులును) మంగలవాండ్రు, రాజులు, వేదము చదువుకొనుచున్నవారు తత్క్షణము శుద్ధిగలవారు. నియమము గలవాఁడును, యజ్ఞము చేఁ బవిత్రుఁడును, అగ్నిహోత్రము సంపాదించుకొన్నవాఁడును, రాజును, రా జెవనికాశౌచము లేకయుండఁ గోరునో వారు నాశౌచము లేనివారు. యుద్ధముచేయ నుద్యుక్తుఁ డైనవాఁడును, అన్నాదిదానము చేయమొదలుపెట్టినవాఁడును ఆపదను బొందినవాఁడును, పైతృకమున భోక్తగఁ బిలువఁబడినవాఁడును, బదిరాత్రి లాశౌచము పట్టినవారివలెఁ దత్క్షణము శుద్ధులగుదురని ఋషులు విధించిరి. గృహస్థుఁడు పుట్టువునందు పురుటాలిని స్పృశింపకున్న స్నానముచే శుద్ధుఁడగును. ఆ స్త్రీ పదిదినములకు శుద్ధురాలగును. సపిండుల కందఱకుఁ బురిటియం దస్పృశ్యత లేదు. తండ్రికి స్నానమున శుద్ధి కలుగును. తల్లికిఁ బదిదినములకు శుద్ధి యగును. వేదము సాంగముగఁ జదివిన బ్రాహ్మణుఁ డైనఁ బ్రసవ మైన భార్యతో నంసర్గము చేసిన నతనికి సూతకము కలుగును. సంపర్కమువలన స్పృశింపఁదగమి సంభవించునుగాని బ్రాహ్మణునియందు మఱియొక దోషము లేదు. కావున నన్ని యత్నములచేతను విద్వాంసుఁడు సంపర్కము విడువఁ జనును. పెండ్లి, దేవోత్సవము, యజ్ఞము జరుగుచుండునడుమ పురుడుగాని మయిలగాని వచ్చినఁ బూర్వము విని యోగింపఁ

దలంపఁబడ్డ పదార్థము దేవతలకు బ్రాహ్మణులకు నిచ్చిన దోషము లేదు. పదిదినము లాచరింప వలసిన యాశౌచము నడుమ పురు డైన మైల యైన వచ్చిన మొదటి యాశౌచము పదిరాత్రులు గడచుదనుక నె యశుద్ధి గాని యితరాశౌచము లేదు. బ్రాహ్మణుల ప్రాణములు సంరక్షింప యత్నించి చచ్చినవారికిని, చెఱపెట్టఁ బడిన స్త్రీలను, బట్టఁ బడిన యావులను విడిపింపఁ బోయి చచ్చినవారికిని, యుద్ధమున మరణము నొందినవారికిని నొకరాత్రి యాశౌచము. యోగాభ్యాసంబున నీశ్వరు నుపాసనము సేసిన సన్యాసియు, యుద్ధమున నెదురై మృతి నొం నవాఁడును నీ యిద్దఱు సూర్యుని మండలము భేదించి బ్రహ్మలోక ముం బొందుదురు. శూరుఁడు శత్రువులచే నావరింపఁబడి భయము దె లుపు పఁకు లాడకుండఁ చంపఁబడిన నంతములేని పుణ్యాలోకములం బొందును. ఏ వీరుఁడు శత్రువు లాక్రమింప జడిసి చెదరి పాఱి పోవు సైన్యముల రక్షింప వచ్చునో వాఁ డశ్వమేధము చేసిన పుణ్యము నొం దును. ఎవ్వని శరీరము బాణములు, గదలు, దుడ్డు మొదలగు నాయుధ ములచే నఱుకుల దెబ్బలం జెందినదో వాని నప్సరస్త్రీలు వరించి యా నందము నొందింతురు. యుద్ధమందుఁ జంపఁ బడిన శూరుం గూర్చి దే వతాస్త్రీలు వేలకొలఁది “నామగఁడు నామగఁడు” అని త్వరతోఁ బరుగెత్తికొని వత్తురు. కోరిక లేని వా రైన, స్వర్గము కోరిన వా రైన యజ్ఞములు చేసియుఁ, దపము లొనర్చియు నేపుణ్యాలోకము నేవిధము నఁ జెందుచున్నారో యాలోకము నట్లు యుద్ధమునందుఁ బ్రాణములు విడిచిన వీరులును క్షణముననే పొందుదురు. గెలిచిన రాజ్యలక్ష్మి గలు గును. చచ్చిన నచ్చరలతో సంభోగము లభించును. కావున యుద్ధమున మరణము నొందుటకు క్షణమున నశించుస్వభావముగల యీ దేహము మీఁది చింత యేల? నీతిశాస్త్రమున విధింపఁ బడిన యుద్ధమున ము

లికి నాటిన నొసటి నుండి జాఱిన రక్తము నోటఁ బడిన నది యజ్ఞమునం దు సోమపానమునవలె స్వర్గము నిచ్చును. బ్రాహ్మణులు దిక్కుమా లిన బ్రాహ్మణుని శవము మోచుచు నడచిన నడుగడుగున యజ్ఞ ఫలముఁ బొందుదురు. ఈ మంచిపని చేసినవారికిఁ గీడుగాని, పాపము గాని లేదు. వారు స్నానము చేసిన తత్క్షణముననే శుద్ధి నొందుదురు. జ్ఞాతులు చుట్టములును లేని బ్రాహ్మణుని శవము మోచి దహనము చేసినవారు ప్రాణాయామంబున శుద్ధు లగుదురు. చుట్టము నైనఁ జుట్టము కాని వాని నైనఁ జనిపోయినవానిని దీసికొని పోవునప్పు డు కూడ వెడలినవాఁ డాబట్టలతో స్నానముచేసి యగ్నిని స్పృశిం చి ఘృతప్రాశనము చేసి శుద్ధి నొందును. బ్రాహ్మణుఁ డజ్ఞానంబున క్షత్రియశవముతోఁ గూడ వెడలిన నొకదిన మాశౌచము పట్టి పంచ గవ్యము పుచ్చుకొన్న శుద్ధిఁ డగును. వైశ్యశవముతోఁ జనిన రెండు రాత్రు లాశౌచము పట్టి యాఱు ప్రాణాయామము లాచరించిన శు ద్ధి నొందును. శూద్రశవముతోఁ గూడ జనిన మూఁడురాత్రు లాశౌ చము పట్టి సముద్రసంగమముగల నదియందు స్నానము చేసి నూఱు ప్రాణాయామంబు లాచరించి నేయి ప్రాశన చేసిన శుద్ధుఁ డగును. శూద్రులు మృతుల కుదక మిచ్చి యాశౌచము పరిహరించుకొనినప్పు డు వారిని బ్రాహ్మణులు చేరి చూడ వలయు నను నది శాశ్వతమైన ధర్మము.

తృతీయాధ్యాయము సంపూర్ణము.

శ్రీ పరాశరస్మృతి.

ఆంధ్రము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

చతుర్థాధ్యాయము.

స్త్రీ యైనఁ బురుషుఁడైన మానభంగమువలనఁ గాని, యతిక్రో ధావేశమువలనఁ గాని, యతిస్నేహమువలనఁ గాని, యతిభయమువల నఁ గాని యురిపెట్టుకొని చచ్చిన వారు దుర్గంధరక్తముతో నిండిన యంధతమ మను పేరుగల నరకమున మునిఁగి యరువదివేలేం డ్లుందు రు. వీరికి ఆశౌచముపట్టుట, యుదక మిచ్చుట, దహనము, కన్నీరు వి డుచుట మొదలుగల పనులు చేయరాదు. వీరిని మోచువారు, దహన ము చేయువారు, ఉరిత్రాటిని గోసెడివారును దప్తకృచ్ఛ్రముఁ జేసిన శు ద్ధులగుదు రనిచతుర్ముఖుండు చెప్పెను. (మూఁడుదినములు వేఁడినీరును మూఁడు దినములు వేఁడిపాలును, మూఁడుదినములు వేఁడినేయియు ను ద్రావి మూఁడుదినము లుపవసించుట తప్తకృచ్ఛ్రము.) గోవు లచేతను బ్రాహ్మణునిచేతను జంపఁబడిన వారిని నురిపెట్టి చం పఁబడినవానిని స్పృశించువారు, మోచువారు, దహనము సేయు వారు, కూడఁ జనువారు, నురిత్రాడు గోయు వారలును దప్తకృ చ్ఛ్రము చేసి బ్రాహ్మణుల కన్నము పెట్టి వృషభముతోఁ గూడిన యావును దానము చేసిన శుద్ధు లగుదురు. మనుష్యుఁడు పతితులు మొ దలగు వారితోడఁ బ్రామాదికముగఁ బ్రయాణముచేయుట, కూ ర్చుండుట, శయనించుట మొదలగు సంపర్కము, ఐదు, పది, పండ్రెండు

దినములు, నెల అరనెల, రెండునెలలు, అరసంవత్సరము, కొంచెముతక్కువసంవత్సరము చేసిన క్రిందఁ జెప్పఁగల ప్రాయశ్చిత్తము లాచరింపవలయును. సంవత్సరముకంటె నెక్కువకాలము సంపర్కము చేసినపతితునితో సమానుఁడే. మొదటిపక్షమున త్రిరాత్రికృచ్ఛ్రము (మూఁడు దినములు భుజింపకుండుట) చేయవలెను. రెండవపక్షమున ప్రాజాపత్యము (మూఁడు దినము లుదయంబున మూఁడు దినము లస్తమయంబున భుజించి మూఁడు దినము లడుగక దొరకిన యన్నముఁ దిని మూఁడు దినము లుపవసించుట) జరుపవలయును. మూఁడవపక్షమున సాంతపనకృచ్ఛ్రము (గోవుయొక్కమూత్రము, గోమయము, పాలు, పెరుఁగు, నేయి, దర్భజలము వీని నాఱురోజులు భుజించి సప్తమదినమున నుపవసించుట) చేయఁదగును. నాల్గవపక్షమునఁ బది దినము లుపవాసము చేయవలెను. ఐదవపక్షమున పరాకకృచ్ఛ్రము (మనోనియమముగలిగి యితరచింతలేక పన్డ్రెండు దినము లుపవసించుట) చేయనగును. ఆఱవపక్షమున చాంద్రాయణము (దీనిలక్షణము గ్రంథకర్తముందుఁజెప్పఁగలఁడు) చేయునది. సప్తమపక్షమున రెండు చాంద్రాయణము లాచరింపవలయును. ఎనిమిదవపక్షమున శుద్ధికొఱకు నాలుమాసములకాలము వ్యాపించు ప్రాజాపత్యకృచ్ఛ్రములు పదునై దాచరింపవలెను. ఏ స్త్రీ ఋతుస్నానము చేసి భర్తచేఁ బిలువఁబడి రాదో యాస్త్రీ మృతి నొంది నరక మనుభవించి పెక్కుజన్మంబుల విధవయగును. ఏ పురుషుఁడు రోగిగాక సమీపమున నుండి ఋతుస్నానము చేసిన భార్యతో సంగమింపఁడో వాఁడు భయంకర మగు శిశుహత్య యను పాపమున మునుంగును. ఈ యర్థమున సంశయము లేదు. పేదవాఁ డని, రోగియని, తెలివిలేనివాఁ డని భర్త ననాదరించిన స్త్రీ మృతి నొంది కుక్కయుఁ బందియు నై మఱిమఱియుం బుట్టును. ఏ స్త్రీ

పతి బ్రదికియుండఁగా సతని శుశ్రూష యుపేక్షించి నోములు నుపవాస ములుచేయునో యా స్త్రీ భర్త యాయువును హరించును. నరకమును బొందును. భర్త యనుమతిని బొందక నే స్త్రీ యైన వ్రతము చేసిన నదియంతయు రాక్షసులం జెందు నని మనువు చెప్పెను. స్త్రీ యైన చు ట్టములకు జ్ఞాతులకు విషముపెట్టుట వెలయాలి నాశమునొంది యునో గ ర్భపాతముఁ జేసికొనునో యట్టిదానితో సంభాషింపరాదు. బ్రహ్మహ త్యవలనఁ గలుగు పాపమునకు రెండింతలు పాపము గర్భపాతము చే సికొనుటవలనఁ గలుగును. కావున నా పాపమునకుఁ బ్రాయశ్చిత్తము లేదు. దానిని విడుచుట విహితము. ఎవ్వఁడు, « అగ్నిచేతను, అగ్ని హోత్రాదికర్మలచేతను నీ లోకమున ఫలములేదు ; పరలోకమున ఫ లమున్నదో లేదో యెవఁ డెఱుఁగును?" అని వేదోక్తధర్మమునలనవి ముఖుండై యాచరింపఁడో వాఁడు కర్మచేఁ జండాలుండగును. జలప్ర వాహమువలనఁ గాని, పెనుగాలివలనఁ గాని కొట్టుకొని వచ్చినవిత్తన మెవనిక్షేత్రమున మొలచునో యాక్షేత్రస్వామి యాబీజముఫలము నందును. బీజస్వామికి భాగములేదు. అట్లే పరస్త్రీయందుఁ గనఁబడిన కుండగోళకులు క్షేత్రపతియొక్క పుత్రులే యగుచున్నారు. వారిలో క్షేత్రవంతుఁడు బ్రతికియుండ నాతనివలనం బుట్టినకొడుకు కుండుఁడు, క్షేత్రి చనిపోయినపిదప జారునివలనఁ బుట్టినవాఁడు గోళకుఁడు. పెండ్లియాడినభార్యయందుఁ దాను గన్నకొడుకు కౌరసుఁ డనఁబడును. మృతుఁడు, నపుంసకుఁడు, రోగి వీనిలో నేవానియొక్కయైన స్వాజ్ఞ చేతను నియమింపఁబడిన భార్యయందు నితరునివలనఁ బుట్టినకొడుకు క్షే త్రజుఁ డని చెప్పఁబడును. తల్లియైనఁ దండ్రియైన నిచ్చినవాఁడు దత్తుఁ డు. తగువివేకము గలవాఁడు పుత్రుఁడుగఁ జేసుకోఁబడిన వాఁడు కృ త్రిముఁ డగును. అన్న పెండ్లిచేసికొనకుండఁ బెండ్లాడినతమ్ముఁడు పరివే

త్త. అట్టియన్న పరివిత్తి. అట్టితమ్ముని వివాహముచేసికొనినస్త్రీ పరివేది ని. దాని నిచ్చుతండ్రి మొదలగువారు పెండ్లిచేయించువాఁడు ఈయైదు గురు నరకముం బొందుదురు. పరివిత్తియు, పరివేత్తయు రెండుకృచ్ఛ్రి ములు, కన్య యొకకృచ్ఛ్రము, ఇచ్చినవాఁడు కృచ్ఛ్రాతికృచ్ఛ్రము ; (ఇ రువదియొకదినములు పాలు త్రాగి యుండుట) యాజకుఁడు చాంద్రా యణము చేయనలయును. అన్న మఱుగుజ్జవాఁడు, మిక్కిలి పొట్టివాఁ డు, నపుంసకుఁడు, నత్తినోటివాఁడు, మందుఁడు, పుట్టు గ్రుడ్డివాఁడు, చెవిటివాఁడు, మూఁగవాఁడు గాని యై పెండ్లిలేకున్నఁ దమ్ముఁడు పెండ్లాడిన దోషములేదు. పితృసోదరునికొడుకు, సవతితల్లికొడుకు, పెంచుకోఁబడినవాఁడు వీరు పెద్దవారై పెండ్లిలేకుండినను తమ్ము డు పెండ్లాడినను నగ్నులు సంపాదించినను దోషములేదు. జ్యేష్ఠ భ్రాతయాధానములేకున్నఁ దమ్ముఁ డాధానము చేయరాదు. అన్న సమ్మతినొంది యగ్నుల సంపాదించుకొనఁజనునని శంఖుఁడు చె ప్పెను. పతి దేశాంతరము వెడలి వార్తఁ దెలియకున్న, మృతినొం దిన సన్యసించిన నపుంసకుఁడైనఁ బాపియైన నీయైదాపదలయందు ను స్త్రీలకు వేరొకపతి విధియింపఁబడుచున్నాఁడు. ఏస్త్రీ పెనిమిటి మృతినొందిన మఱల వివాహమాడక బ్రహ్మచర్యము చేయునో యాస్త్రీ మృతినొంది బ్రహ్మచారులవలె స్వర్గము జెందుచున్నది. మనుష్యునియందు మూఁడుకోట్లు నేఁబదిలక్షలు లోమములుండును. పెనిమిటి చనిపోయిన సహగమనముచేసినస్త్రీ యన్ని వేలసంవత్సరము లు స్వర్గమున నివసించును. పాములవాఁడు బలిమిని గలుగునుండి పామును పైకి లాగులాగున ననుగమన మొనర్చినస్త్రీ భర్తను పా పముక్తునిఁ జేసి వానితోఁగూడ నానందమొందును.

చతుర్థాధ్యాయము సంపూర్ణము.

శ్రీపరాశరస్మృతి.

ఆంధ్రము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

పంచమాధ్యాయము.

తోఁడేలు, కుక్క, నక్క మొదలగునవి కఱచిన బ్రాహ్మణుఁడు స్నానముచేసి వేదమాత యగుగాయత్రి జపింపవలయు. కుక్క కఱచినవాఁడు శక్తిమంతుఁడైన నావుకొమ్ముతోఁ బూరించిననీట స్నానమును మహానదిసంగమించు స్థలమున స్నానము, సముద్రము చూచుట వీనిలో దేనిచేతనైన శుద్ధినొందును. వేదముచదివియైన వ్రతములు ముగించియైన స్నానముచేసినవాఁడు కుక్కకఱచిన బంగారముంచిననీట స్నానముచేసి నేయిఁద్రావిన శుద్ధుఁడగును. చాంద్రాయణము మొదలగువ్రతములు చేయువాఁడు కుక్క కఱచిన మూఁడురాత్రు లుపవాసముచేసి నాల్గవదివమున నేయియు దర్భనీరును ద్రావి పిమ్మట మిగిలినవ్రతము ముగింపవలయును. వ్రతముగలవాఁడైనఁ లేనివాఁడైనఁ గుక్కకఱచిన బ్రాహ్మణుఁడు విప్రుల మ్రొక్కి వారిచేఁ జూడఁబడుటచేతఁ బవిత్రుఁడగును. కుక్క మూర్కొనినను, నాకినను, గోళ్ళం గోఁకినను, నాచోటు మృత్తికఁ గలసిన నీటితోఁ గడిగి నిప్పుతోఁ గాఁచిన శుద్ధిగలుగును. తోఁడేలుగాని, నక్కగాని కఱచినబ్రాహ్మణస్త్రీ రాత్రియుదయించిన గ్రహములను, నక్షత్రములను జూచినక్షణమున శుద్ధిఁజెందును. బహుళపక్షమునందైన

మేఘావరణమునఁ జంద్రుఁడు గానరాకుండినను నతఁడు చెందినదిక్కు యినం జూడవలయును. బ్రాహ్మణుఁడు లేనిగ్రామంబునఁ గుక్కకఱచిన బ్రాహ్మణుఁడు వృషభము ప్రదక్షిణము నేసి స్నానముచేయఁగానే పవిత్రుఁడగును. చండాలునిచేతనైన (శూద్రునివలన బ్రాహ్మణస్త్రీయందుఁ బుట్టినవాఁడు) శ్వపాకునిచేతనైన (సూతున కుగ్రియందుఁ బుట్టినవాఁడు) గోవులచేత విప్రులచేత నాయుధము మొదలైనవానిచేతనైనఁ జంపఁబడినట్టియుఁ దానే విషముఁ ద్రావి చచ్చినట్టియు నాహితాగ్ని యగు బ్రాహ్మణుని సంనిహితజ్ఞాతి యమంత్రకముగ లౌకికాగ్ని చే దహనము చేయవలెను. ఈశవమును దాఁకినను, మోచినను, దహనముచేసినను వారు బ్రాహ్మణుల సమ్మతినొంది శుద్ధికై ప్రాజాపత్యకృఛ్ర మాచరింపవలయును. కాల్పఁబడిన యాయెముకలం గొనిపాలతోఁ గడిగి శ్రౌతాగ్నిచేఁ గల్పమునందుఁ జెప్పఁబడిన మంత్రములతో మఱల దహనము చేయవలెను. ఆహితాగ్ని యగుద్విజుఁడు పరదేశము వెడలి విధివశమున మృతినొందును. అతని యగ్నిగృహమునం దుండును. ఋషిశ్రేష్ఠులారా! అట్టిసమయమున నగ్నిసంస్కారము సేయువిధము వినుఁడు. ఇట్టితోలు పఱచి దానిమీఁద నేఁడువందల మోదుగాకుతొడిమలతోను, దర్భలతోను బురుషరూపముగఁ గట్టవలయు. తలను నలువదియును, గంఠమునఁ బదియును, బాహువుల నూఱును, వ్రేళ్ళం బదియును, మొలముందువైపున నూఱును, గడుపున నిన్నూఱును, వృషణంబుల నెనిమిదియు, శిశ్నంబున నైదును, దొడల నిరువదియొకటియును, మోఁకాళ్ళం బిక్కల నిన్నూఱును, గాలిబొట్టనవ్రేల నాఱును, మోదుగాకుతొడిమ లుంచవలయును. తదనంతరము యజ్ఞముపాత్రముల నుంచునది. శిశ్నంబున శమ్య యనుపాత్రమును నండంబుల నగ్నిమథించు దారువును, గుడిచేత జుహువును, నెడమచేత

నుపభృతమును, వీఁపునఁబోటిని రోఁకటిని, ఱొమ్మున దృషత్తును, ముఖమున బియ్యము, నేయి, నువ్వులును, చెవిని బ్రోక్షణిని, కన్నుల నేతిస్థాలిని, చెవిని, కంటను, నోటను, ముక్కునను బంగారుతునుకలు నుంచవలయును. పుత్త్రుఁడైన, సోదరుఁడైన, మఱియొక చుట్టమైన దానియందు నగ్నిహోత్రమునకు వాడుకొనువస్తువుల మిగత లేకుం డనుంచి, యితఁడు స్వర్గమునకుఁ జెందుఁగాత యని యొక నేతియాహుతి వేల్వవలయు. పిమ్మటఁ గల్పమునఁ జెప్పఁబడిన మంత్రములతో నే ర్చున దహనము చేయవలయును. ఇట్లొనర్చిన నాయాహితాగ్ని బ్రహ్మలోకముం జెందును. యథాశాస్త్రముగ దహించినవారు సద్గతినొం దుదురు. తెలిసినవార మనుకొని యశాస్త్రీయముగ సంస్కారముచేసిన వా రల్పాయుష్యము గలవారై యపవిత్ర మగునరకమునం బడుదురు.

పంచమాధ్యాయము సంపూర్ణము.

శ్రీపరాశరస్మృతి.

ఆంధ్రము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

షష్ఠాధ్యాయము.

అనంతరము ప్రాణివధంబులయందుఁ బ్రాయశ్చిత్తములం జె
ప్పెదను. అవి వృద్ధపరాశరుఁడు పూర్వము చెప్పినవియు మనుస్మృతి
యందును వివరింపఁబడినవియే. క్రౌంచ, బెగ్గురు, హంస, జక్కువ,
కోడి, జాలపాదము, శరభము వీనిని జంపినవాఁడొకపగలు రాత్రియు
నుపవాసముండిన శుద్ధుఁడగును. బలాకను, దీతువును, చిలుకను,
పావురమును, బామును, మొసలిని జంపినవాఁడు పగ లుపవసించిన
శుద్ధుఁడగును. వృకమును, గాకిని, గువ్వను, గోరవంకను, దిత్తిరిని
జంపినవాఁడు రెండుసంధ్యలఁ బ్రాణాయామంబున శుద్ధి గాంచును.
గద్ద, డేగ, శశాదము, గుడ్లగూబ, వీనిఁ జంపినవాఁడు పచ్చిదుంపలు,
పండ్లు నొకదినమున భుజించి యింకొకదినము, నరదినము నుపవసింప
వలయును. వల్గులి, టిట్టిభము, కోయిల, కాటుకపిట్ట, లావిక, రక్తప
క్షము వీనిం జంపినవాఁడు రాత్రిభుజించినఁ బవిత్రుఁడగును. నీటి
కాకి, చకోరము, పింగళ, ఖురరము, భారద్వాజము, మొదలైన వానిని
జంపినవాఁడు శివపూజవలన శుద్ధుఁడగును. భేరుండము, చాషము,
భాసము, పారావతము, కపింజలము మొదలైనపక్షు లన్నిటిలో దేని
నైన వధించినఁ బగలు రాత్రియు నుపవాసము విధింపఁబడుచున్నది.
ఎలుక, పిల్లి, పాము కొండచిలువ, దుందుభము వీనిలో దేనినైనఁ జం
పినవాఁడు బ్రాహ్మణులకుఁ బులగము (నువ్వు పెసరపప్పులతో వండిన

యన్నము) పెట్టి యినుపదండము దక్షిణ యీయవలయును. నీటికోఁతి ఉడుము, తాఁబేలు, పేఁదుబంది వీనిని జంపినవాఁడు వృంతాకఫలముల మాత్రము తిని యొకపగలు రాత్రియు నుండిన శుద్ధుఁడగును. తోఁడేలు, నక్క, ఎలుఁగు, చిఱుతపులి, కుక్క వీనిని జంపినవాఁడు మూఁడుదినము లుపవసించి బ్రాహ్మణుని కొఱకుఁ గుంచెఁడు నూవులు దానముచేయవలెను. ఏనుఁగు, గుఱ్ఱము, ఎనుము, దున్నపోతు, లొట్టియ వీనిని జంపినవానికి మూఁడువేళల స్నానముచేసి పగలు రాత్రియు నుపవాసముచేతను శుద్ధికలుగును. లేడి, కోఁతి, సింగము, చిత్రము, పులి వీనిని జంపినవాఁడు మూఁడుదినము లుపవాసముండి బ్రాహ్మణులకు సంతర్పణ మొనర్చిన శుద్ధిఁ జెందును. మృగము, గోహిత్తు, పంది మేఁక, పొట్టేలు, వీనిని జంపినవాఁ డొకపగలు రాత్రియు నుపోషణ మొనరించి దున్నక పండిన (నీవార) ధాన్యము సంబంధియైన యన్నము తినవలెను. ఇట్లు నాలుగుకాళ్ళజంతువుల నన్నిటిని, అడవిమృగములను జంపినవాఁ డొకపగలు రాత్రియు భుజింపకుండి జాతవేదస మను మంత్రము జపింపవలెయును. చిత్రములు వ్రాయువాఁడు మొదలగు శిల్పులు, వంటవాండ్రు, కాపులు, ఆఁడునాసు వీరినిఁ జంపినవారు రెండు ప్రాజాపత్యము లాచరించి పదియావుల నొకయాఁబోతును దానము చేసిన శుద్ధు లగుదురు. నేరములేని కోమటిని, రాజునైనఁ జంపినవాఁడు రెండతికృఛ్రము లాచరించి యిరువదియావుల దానము సేయవలయును. శూద్రకృత్యములం దగిలినకోమటిని, మహాపాతకము లాచరించిన ద్విజుని జంపినవాఁడు చాంద్రాయణ మొనర్చి ముప్పదియావుల దానముచేయవలయును. ఏబ్రాహ్మణుఁడైనఁ జండాలునిఁ జంపినఁ బ్రాజాపత్యకృఛ్రముఁ జేసి రెండావుల దానము సేయవలయును. రాజు, కోమటి, శూద్రుఁడు వీరుగాని మఱియొకరుగాని చండాలునిఁ జంపిన

కృఛ్రము సగముచేసిన శుద్ధుఁ డగును. దొంగతనము చేసిన చండాలునినైన, శ్వపాకునినైనఁ జంపిన బ్రాహ్మణుఁడు పగలు రాత్రియు నుపవసించి పంచగవ్యము పుచ్చుకొన్న శుద్ధిఁ జెందును. బ్రాహ్మణుఁడు శ్వపాకచండాలులతో సంభాషించిన వేదము చదువుకొన్న బ్రాహ్మణులతో సంభాషణమువలన నైన నొకమాఱు గాయత్రి జపించుటవలన నైన శుద్ధుఁ డగును. చండాలునితో నేకశయ్యఁ బరుండిన మూఁడుదినము లుపవసింపవలయును. చండాలునితో నొకత్రోవ నడచిన గాయత్రిఁ దలంచినఁ బవిత్రుఁ డగును. చండాలునిఁ జూచిన నాక్షణమున నె సూర్యునిఁ జూచునది. మాలవానిఁ దాఁకిన నాబట్టలతో స్నానము చేయవలయును. మాలవాఁడు త్రవ్వించిన బావుల నీటి నెఱుఁగక త్రావిన బ్రాహ్మణుఁ డొకపగలు భుజింపకుండుటవలన శుద్ధుఁ డగును. ఎఱిఁగి త్రాగిన నొకపగలు రాత్రియు నుపవాసమువలన శుద్ధుఁ డగును. మాలవాండ్రు కుండలు ముంచిన నూతినీరు త్రావినవాఁడు మూఁడు దినములు గోమూత్రమును, యవలపిండియు భుజించుటచే శుద్ధుఁ డగును. మాలవాని కుండయందున్న యుదకము నెఱుంగక త్రావి, యప్పుడే తెలిసి వమనముచేసికొన్న ప్రాజాపత్యము చేయవలెను. అట్లుగాక యాజలము జీర్ణమైన సాంతపన కృఛ్రమాచరింప వలెను. ఎఱిఁగి యట్టి నీరుత్రావిన బ్రాహ్మణుఁడు సాంతపన కృఛ్రమును, క్షత్రియుఁడు ప్రాజాపత్యమును, వైశ్యుఁడు దానియందు సగమును, శూద్రుఁడు నాల్గవభాగమును బ్రాయశ్చిత్తము చేసికొనవలయును. చాకలి మొదలగు కడజాతులవారి పాత్రములయం దున్ననీరు, పెరుఁగు, పాలు నెఱుంగక త్రావిన బ్రాహ్మణుఁడు రాజు, కోమటియు బ్రహ్మకూర్చముతోఁ గూడిన యుపవాసమున శుద్ధు లగుదురు. శూద్రుఁడు యథాశక్తి దానము

చేతను, నుపవాసముచేతను శుద్ధుఁ డగును. సద్బ్రాహ్మణుఁ డె
ఱుంగక యేవిధముచేతనైన మాలవానియన్నమును దిన్న గోమూ
త్రమును యవలపిండియుఁ బదిదినములు భుజించుటచే శుద్ధి గాం
చును. స్నానము మొదలగునియమము గలవాఁడు గోమూత్రము
తో వండినయవాన్నము ప్రతిదిన మొక్కొక్కకబళముఁదినుచుఁ
బదిరోజులు వ్రతము చేయవలెను. ఎవనియింటనైనఁ జండాలుఁడు
తెలియఁబడక కొంతకాల ముండిన, నెఱింగి వచ్చినవానియందు
బ్రాహ్మణులు దయచేయుదురు. వేదములం దుపమట్టఁ జదివి ధర్మ
ముల నెఱింగినవారు మునిముఖములవలనఁ బుట్టినధర్మశాస్త్రములఁ
జదివి యాపాపమేళనమునకుఁ బ్రాయశ్చిత్తము విధించి వానిని రక్షిం
తురు. ఆయజమానుఁ డాయింటివారందఱను దినము మూఁడువేళల
స్నానములుచేయుచు గోమూత్రముతో వండినయవాన్నమును, పె
రుఁగు, నేయి, పాలు వీనిలో నొక్కొక్కదానితో మూఁడు మూఁడు
దినములును పిమ్మట నొక్కొక్క దినమును భుజింపవలయును. అభ
క్ష్యముపోలికగాఁ గాన్పించినట్టియు, నెంగిలి, పురువు లుండినట్టియు
యావకము తినరాదు. పెరుఁగు, పాలు వేర్వేరుగా మూఁడుపలములు
నేయి యొకపలమును జేర్చుకొనవచ్చును. రాగియు గంచును వెలిబు
డిలో శుద్ధు లగును. బట్టలు తడిపినఁ బరిశుద్ధము లగును. మృన్మ
యములు పారవేయునది. కుసుంభము, బెల్లము, ప్రత్తి, ఉప్పు, నూ
నె, నేయి వీని నతిశయముగఁ గాలుటకు ద్వారమున నుంచి యాయిం
ట నిప్పంటింపవలయును. ఇట్లు శుద్ధి నొంది పిమ్మట బ్రాహ్మణసంత
ర్పణముచేసి బ్రాహ్మణులకు ముప్పదియావులు నొకయెద్దును దక్షిణ
యీయవలెను. మఱియు నాభూమి కట్టఁబడినచోట నలుకుటచేతను,
దక్కినచోటఁ ద్రవ్వుటచేతను, బ్రాహ్మణులు నివసించుటచేతను శుద్ధి

నొందును గాని కుండలవలె విడువఁజనదు. పొలమునకైనఁ బోరుగూరు వెడలునప్పుడైన నెఱుంగమిచే మాలవాండ్రితో నెల సంపర్కముచేసిన నెలయును, బక్షము సంపర్కముచేసినఁ బక్షమును గోమూత్రముతోడి యవాన్నమును భుజించుటచే శుద్ధినొందును. చాకిత, పాదరక్షలు కుట్టువానిస్త్రీ, ఎఱుకలసాని, చెంచిత వీండ్రిలో నెవతెనైన నాలుగు వర్ణములలో నెవరియింటనైన నెఱుంగరాక యున్నఁ దెలిసినతరువాత వెనుకఁ జెప్పఁబడిన ప్రాయశ్చిత్తములో సగమే యాచరింపనగు. ఆయి ల్లంటింపనక్కఱలేదు. మిగిలినదంతయు నొనర్పవలయును. చండాలుఁడు బ్రాహ్మణాదులలో నెవరియింటినదుమనైనఁ జొఱఁబడిన వాని యిల్లు వెడలఁగొట్టి మృన్మయములు తీసివేయవలెను. నేయి మొదలగుద్రవ్య ముల నింపినకుండల నెన్నఁడును విడువవలదు. గోమయము కలిపిన నీళ్ళతో గృహ మంతయుఁ గడుగ వలయును. బ్రాహ్మణునకు వ్రణ మున దుర్గంధరక్తము పుట్టి పురువులుపెట్టిన, గోమయము, గోమూ త్రము, పాలు, పెరుగు, నేయి వీనితో మూఁడుదినములు స్నానము చేసిన, వీనినె త్రావిన శుద్ధుఁ డగును. రాజు బంగార మైనుమాష ములమెత్తు దానము చేసిన శుద్ధుఁ డగును. కోమటి యుపవాసము చేసి గోదానము చేసిన శుద్ధి నొందును. శూద్రుఁ డుపవాసము చే యవలదు. దానముచేతనే పవిత్రుఁ డగును. బ్రాహ్మణులు ప్రాయ శ్చిత్తము సంపూర్ణ మను వాక్యమును మ్రొక్కి తలతోఁ గైకొను నది. ఆ వాక్య మగ్నిష్టోమముచేసినఫల మొసంగును. జపము, తపము, యజ్ఞము మొదలగు నన్నిటి లోపము బ్రాహ్మణుల వాక్యముచేతను బూర్తిగాంచును. గొప్పరోగము, అలయిక, కఱవు, శత్రువులవలన నుపద్రవము గలిగిన నుపవాసము, వ్రతము, హోమము బ్రాహ్మణు లచేఁ జేయింపనగు. ఇట్లు చేయింప కున్నను బ్రాహ్మణుల సంతో

మపెట్టిన వా రనుగ్రహించి యన్నికోరికలను కలుగఁ జేయఁ జాలు
దురు. బలహీనుఁడును, బాలుఁడును, వృద్ధుఁడును ననుగ్రహింపఁ దగు
దురు. ఇతరుల ననుగ్రహించినఁ బాపము సంభవించును గాన నట్లు
చేయవలదు. ప్రేమచేతనైన, ద్రవ్యమునం దాసచేతనైన, భయము
చేతనైన, జ్ఞానముచేతనైన బలవంతుని ననుగ్రహించినవాని పాప మా
బ్రాహ్మణులం జెందును. ప్రాణావసానకాలమునఁ బ్రాజాపత్యము
మొద లగు వ్రతములు విధించువా రా పాపముఁ బొందుదురు. ఏ మ
నిన దేవుని స్మరించుట యను గొప్ప కార్యము చెడును. నెమ్మదిగ
లశరీరముగలవాని కట్టి కార్యహాని లేదు. కాఁబట్టి వెఱవఁ జనదు.
స్వస్థునికిఁ బ్రతినిధిగఁ దెలివిలేమిచేఁ దాము వ్రతములుచేసి యతని
కావశ్యకములు కా వని చెప్పువార లతనిపాపము పోకుండఁ జేయుటం
బట్టి యపవిత్రమైన నరకమునం బడుదురు. బ్రాహ్మణుల ననాదరిం
చి తానె యొకవ్రతమును గలిపించుకొని యుపవాసముచేసిన నది
నిష్ఫల మగును. పాపము నశింపదు. ధర్మజ్ఞులైన ద్విజులు పెక్కం
డ్రు ప్రాయశ్చిత్తమును విధించుట ముఖ్యము. ఒక్కవిప్రుఁడైన నట్టి
వ్రతమును విధింపఁ జనును. తానె యాలోచించుకొన్న శిశుహత్య
వలనఁ గలుగు ప్రత్యవాయము నొందును. బ్రాహ్మణులు సంచరించు
నట్టి పుణ్యనది యనఁ బడుదురు. పరిశుద్ధు లగుసుజనులవాక్యముచేత
నె పాపులు నిర్మలు లగుదురు. వేదవేత్త లాడినవాక్యముల దేవత
లంగీకరింతురు. బ్రాహ్మణుఁడు సకలదేవతాస్వరూపుఁడు. అతనివా
క్యము వేరువిధమునఁ గాదు. బ్రాహ్మణుల యంగీకారముతోఁ గూ
డినయుపవాసము, వ్రతము, స్నానము, తీర్థము, మంత్రానుష్ఠానము
తపస్సును సంపూర్ణముగ లాభముం గలిగించును. పక్వమగు నన్నము
నుః పురుగు, ఈఁగ, వెండ్రుక తాఁకినయెడల నాయన్నము నడుమ

నీళ్ళు, నించుక భస్మమును జల్లవలయును. ఏబ్రాహ్మణుఁడు భోజనముచేయుచు నెడమచేతఁ గాలుతాఁకునో వాడు తనయెంగిలి తిన్నపాపముఁ జెందును. ఎడమచేతితోఁ బాత్రమును బట్టియుండక భుజించినను నాపాపమె కలుగును. పాదరక్షలు తొడిగికొని మంచముపైఁ గూర్చుండి, నిలుచుండియు భుజంపవలదు. భోజనముచేయుచున్నపుడు కుక్కను మాలవానిని జూచినను భుజింపరాదు. ఏయన్నము తినఁ గూడదో, అన్న మెట్లుశుద్ధిఁ జెందునో యదియంతయుఁ బరాశరుఁడు చెప్పినట్లు మీకుఁ దెలుపుదును. ద్రోణముగాని, యాఢకముగాని బియ్యముపెట్టి వండినయన్నము కుక్కయైనఁ గాకియైన నెంగిలిచేసినఁ దాను బండితుఁడైన నీయన్న మెట్లుశుద్ధిఁజెందు నని యడుగవలయును. వారు నిరూపించినట్లు శుద్ధి చేయవలయును గాని యంతయన్నము విడువరాదు. వేదమును వానియంగములు నెఱిఁగి ధర్మశాస్త్రమును పాలించునట్టి బ్రాహ్మణులు, ముప్పదిరెండుకుంచములు ద్రోణమనియు, రెండుకుంచము లాఢకమనియు నిర్ణయించిరి. వేదములు ధర్మశాస్త్రములు నెఱింగినవా రీపరిమాణము గలద్రోణమైన నాఢకమైన బియ్యముతో వండినయన్నమె పరిశుద్ధిఁ జెందునని తలంపుదురు. బ్రాహ్మణుఁడు స్వల్పమైన యన్నము కాకులైనఁ గుక్కలైన నెంగిలిచేసినను గోవుగాని గాడిదెగాని మూర్కొన్నను బాఱవేయునది. ధనికుని యొక్క ద్రోణపరిమితమును, పేదవానియొక్క యాఢకపరిమితము నగునన్నము శుద్ధిచేయఁదగును. తాఁకినదియు, చొంగతగిలినదియు నగు నగునన్నమంతయుఁ దీసివేసి బంగారముతోఁ గూడినయుదకము చల్లి యగ్నిచేఁగాఁచవలయును. ఇట్లాయన్న మగ్ని బంగారు నీరు విప్రులవేదనాదముచేతను దక్షణము భుజింపఁదగినది యగును. నేయి, యావుపాలు, వీనిని గుక్కలు మొదలగునవి యెంగిలిచేసినఁ గొంచెమైన విడువవలయును. అధికమైన నేయికాఁచుటచేతను పాలు అగ్ని మంటచుట్టు త్రిప్పుటచేతను శుద్ధములగును.

ఆఱవయధ్యాయము సంపూర్ణము.

శ్రీ పరాశరస్మృతి.

ఆంధ్రము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

సప్తమాధ్యాయము.

అనంతరము పరాశరుఁడు వలికినట్లు వస్తువుల శుద్ధి వక్కాణించెను. కఱ్ఱవస్తువులు చెక్కుటవలన శుద్ధినొందును. కంచు వెలిమిడిచేతను, రాగి పులుసుచేతను శుద్ధములగును. వ్యభిచరించిన స్త్రీగర్భధారణము లేకుండిన రజోదర్శనమువలన శుద్ధిఁజెందును. వీథులనుండి వచ్చిన నీరు చేరినయేరు, ప్రవాహవేగముచేఁ గలక పోయినతోడనే పరిశుద్ధిచెందును. బావులు, నూతులు, చెఱువులు, నేహేతువుచేతనైన నపవిత్రతనొందిన నూఱుకడవలనీళ్ళు తోడి పాఱఁబోసి పంచగవ్యములు చల్లినం బవిత్రము లగును. ఎనిమిదేండ్లయీడుగల కన్య గౌరియనియు, తొమ్మిదియేండ్లది రోహిణియనియుఁ బదియేండ్లది కన్యయనియుఁ బిలువఁబడును. పటుటిమ్మట రజస్వల యనియుఁ జెప్పఁబడును. పండ్రెండవయేఁడు వచ్చినకన్య కెవఁడు పెండ్లిసేయఁడో వాని పితరులు నెలనెలయందు నాకన్యరజస్సు త్రావుదురు. కన్యపెండ్లిలేక రజస్వలయైన తల్లి, తండ్రి, పెద్దన్న ముగ్వురును నరకము నొందుదురు. ఏబ్రాహ్మణుఁడు కావరమున నెఱుఁగక యాకన్యకఁ బెండ్లాడునో వానితో మాటలాడరాదు. వానిపజ్క్తి నుంచుకొని భుజింపరాదు. పెండ్లి కాకుండ రజస్వలయైన కన్య వృషలి ; దానిమగఁడు వృషలీపతి యనంబడును. ఎవ్వఁడు వృషలితో నొకరాత్రి సంగమించునో వాఁడు మూఁడుసంవత్సరములు అనుదినము భిక్షాన్నముఁ దిని గాయత్రి

జపించిన శుద్ధిఁ జెందును. ప్రొద్దుగ్రుంకినపిమ్మటఁ జండాలుని, బతితుని, బురుటాలిని, బీనుఁగును స్పృశించినఁ జంద్రుని జూడవలయును. సంభ వింపకున్న నగ్నినైన బంగారునైనఁ జూచి బ్రాహ్మణులసమ్మతిని బొం ది స్నానముచేసిన శుద్ధిఁగాంచును. వాకిటినుండి బ్రాహ్మణస్త్రీ లొక రినొకరు స్పృశించిన స్నానపర్యంతము భోజనములేకుండినఁ, బవిత్రు రాం డగుదురు. ముట్టుతలైనబ్రాహ్మణస్త్రీయును రాజస్త్రీయు నొం డొరులం దాఁకిన మొదటిది యరకృఛ్రమును, రెండవది నాల్గవభాగ ముకృఛ్రమును నాచరింపవలయును. వెలుపలనుండినబ్రాహ్మణస్త్రీ యుఁ, గోమటిస్త్రీయు నన్యోన్యము స్పృశించిన బ్రాహ్మణస్త్రీ ము ప్పాతికకృఛ్రమును, గోమటిస్త్రీ పాతికకృఛ్రము నాచరింపవలయును. విప్రవనితయు శూద్రస్త్రీయురజస్వలలై పరస్పరము స్పృశించినఁ దప్ త కృఛ్రముచేతను, శూద్రస్త్రీ దానముచేతను బవిత్రలగుదురు. రజ స్వలయైనస్త్రీ నాల్గవదినమున స్నానముచేసి శుద్ధురాలగును. రజస్సు నివర్తించినపిదప దేవతలయొక్కయుఁ బితరులయొక్కయుఁ గార్యము లు చేయనర్హురా లగును. ప్రతిదినము స్త్రీలకు రోగవశమున రజస్సు స్రవించిన దానిచే నపవిత్రతలేదు. అది యకాలమందుఁ గలిగినదిగాన వైకాలిక మనఁబడును. రజస్సు ప్రవర్తించుచుండునంతకాలము దై వపితృకర్మముల వంటమొదలగునవి యాచరింపఁదగదు. రజస్సు స్ర వించుట మానినపిదప సంగమమునందును, ఇంటిపనులు చేయుటయం దును యోగ్యతకలుగును. మొదటిదినమునఁ జండాలస్త్రీయును, రెండ వదినమున బ్రాహ్మణుని జంపినస్త్రీయును, మూఁడవదినమునఁ జాకిత యునుగఁ జెప్పఁబడును. నాల్గవదినమున శుద్ధురాలగును. రోగపీడి తునకు స్నానముచేయు నావశ్యకము సంభవించిన రోగము లేనివాఁడు పదిసారులు స్నానముచేసి ప్రతిపర్యాయమును రోగిని స్పృశించుచు

వచ్చిన శుద్ధికలుగును. ఎంగిలిచేసికొన్న బ్రాహ్మణుని, నెంగిలిచేసి కొన్న బ్రాహ్మణుఁడు, కుక్క, శూద్రుఁడు తాఁకిన నొకరాత్రి యుపవాసముచేసి పంచగవ్యము పుచ్చుకొన్న శుద్ధిఁజెందును. ఎంగిలిచేసికొనిన శూద్రుఁడు, ఎంగిలిచేసికొనని బ్రాహ్మణుని దాఁకిన నావి ప్రుఁడు స్నానమువలన శుద్ధుఁడగును. ఎంగిలిచేసికొన్న శూద్రుఁ డట్టి బ్రాహ్మణుని దాఁకిన బ్రాజ్యాపత్య మాచరింపవలయును. కల్లు తాఁకినకంచు తక్రమెసపట్టుటచేతను, గాల్చుటచేతను శుద్ధమగును గాని వెలిమిడితోఁ దోముటచేతనె పవిత్రముకాదు. కంచు, ఆవా ఘ్రాణించినను, శూద్రుఁ డెంగిలిచేసినను, కుక్కలు కాకులు పాడుచేసినను బదిమూఁడులు వెలిమిడితోఁ దోముటచేతఁ బవిత్రమగును. కంచుపాత్రమునఁ బుక్కిటిని రుమిసినను, గాళ్ళుగడిగినను దాని నాఱునెలలు భూమిలోఁ బాఁతిపెట్టి మఱల వాడుకొనఁదగును. ఇనుపవస్తువులినుపవనిముట్లతో నొరయుటచేతను సీస మగ్ని యందుంచుటచేతను విశుద్ధములగును. దంతములు, ఎముకలు, కొమ్ములు, వెండి, బంగారు, రత్నములు, వీనితోఁ జేయఁబడినవస్తువులును, శంఖమును నీటితోఁ గడిగిన శుద్ధములగును రాతిచిప్ప మఱియొకరాతితో రాచికడిగిన శుద్ధమగును. మంటికుండ కాల్చుటచేతను, ధాన్యము నీళ్ళుచల్లుటచేతను శుద్ధములగును. వెదురుచాఁపలు మొదలగునవియు, నారచీరలును, దెల్లపట్టుబట్టలు, దూదిబట్టలుఁ, గంబళి, భుజపత్రచర్మములు వీనికి నుదకము చల్లుటచే శుద్ధికలుగును. ముంజగడ్డితో నల్లినయాసనమును, జేఁటయును, జనపనారగోనెలు, పండ్లు, త్రోళ్ళు, కట్టుత్రాళ్లును జలము ప్రోక్షించుటచే శుద్ధములగును. దూదిపఱుపులు, తలగడలు, రంగుబట్టలు, మొదలగునవి యెండవేసి పిదప నీళ్ళుచల్లిన శుద్ధిగాంచును. పిల్లులు, ఈఁగలు, పురుగులు, పిట్టలు, కప్పలు నివియపవిత్రములను

స్పృశించి పవిత్రములను స్పృశించినను ఎంగిలిలేదు. కాళ్ళు గడిగికొ
నుట మొదలైనపనులయందు నేలఁబడి వచ్చిన నీరు తాఁకినను, మాట
లాడునపుడు ఒండొరు నోటితుంపురు లొడలిపైఁ బడినను, భోజనము
చేసినపిదపఁ గడిగినను వదలక చేతిచము రంటియున్నను ఎంగిలిలేదు.
తమ్ములము, చెఱకు, పండ్లు, పెండ్లివేళఁ దినఁబడు పెరుఁగు మొదలైనవి
యజ్ఞమునఁ ద్రావఁబడు సోమరసము, వీనియందు, భుజియింపఁగ మి
గిలించమురునందు వలెనే యెంగిలిదోషము లేదని ధర్మజ్ఞులు చెప్పుదు
రు. వీథులలోని బురదనీళ్ళు, ఓడలు, త్రోవ, గడ్డి, పండిటికలతోఁ గట్టిన
చెట్టుతీనియలు మొదలగునవియు గాలిచే నెండచేతను శుద్ధిఁ జెందును.
జారీకొమ్ము మొదలగుదానినుండి యెడతెగక పడెడు నుదకధారయు
ను, గాలిచే రేఁగినధూళియును స్త్రీలు, ముదుసలులు, పిల్లలును నె
న్నఁడు నశుచిలేనివారు. శత్రుసైన్యమువలన దేశమున కుపద్రవము
కలిగినప్పుడును, బరదేశమున నున్నయప్పుడును, రోగములు, విపత్తులు
వచ్చినప్పుడును దనయొక్కయుఁ దనకుటుంబమువారియొక్కయు దే
హసంరక్షణము చేసికొనినపిమ్మట శాస్త్రీయమగుధర్మమును జక్కఁ
గా నాచరింపవలయును. తెగులు మొదలైనవానిచే దార్ఢ్యము లేని
వాఁడుపవిత్రవస్తువులతో నైన నన్యవస్తువులతో నైన దేఁటి నెమ్మది
కలిగినపిమ్మట ధర్మము చక్కఁగా నాచరింపవలయును. ఆపద గడచి
నపిమ్మట ధర్మము నాలోచించి శుద్ధిసంపాదించుకొని స్వస్థచిత్తుఁడైన
ధర్మము చక్కఁగా నాచరింపవలయును.

శ్రీపరాశరస్మృతి.

ఆంధ్రము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

అష్టమాధ్యాయము.

కట్టుత్రాళ్ళతో నున్నయావు లటునిటు నేరీతినో త్రాడుంబిగిసి చచ్చినయెడఁ దలంపులేకుండ వచ్చినయీపాపమునకుఁ బరిహార మెట్లు కలుగును ? వేదములును, వానియంగములును, ధర్మశాస్త్రము నెఱింగి స్వధర్మము ననుసరించు బ్రాహ్మణుల సన్నిధికిం జని వారితోఁ దన పాపమంతయు విన్నవించునది. వేదము చదివి యర్థ మెఱింగి కర్మములు చేయువారు బ్రాహ్మణు లనఁబడుదురు. సవితను దెలుపు గాయత్రియొక్క జపమును సంధ్యోపాసనమును, అగ్నికార్యము చేయుటయు లేక వ్యవసాయముచేసికొని బ్రదుకువారు బ్రాహ్మణులను పేరు మాత్రము పొందుదురు. వ్రతములు చేయుటయు, వేదములు చదువుటయు లేక బ్రాహ్మణత్వజాతిమాత్రమున బ్రదుకువారు వేలకొలఁది (కూడినను బరిషత్తు) సభ యనఁబడదు. ధర్మశాస్త్రములు చదివి పండితుల మనుకొనుచును బుద్ధిమాంద్యమునఁ బొరపడి యెఱుంగక యేపాపమునకుఁ బ్రాయశ్చిత్తము తప్పఁ జెప్పుచున్నారో యాపాపము నూఱువిధముల వారిని జెందును. ధర్మశాస్త్రము చదువకయు వినికిచేఁ బ్రాయశ్చిత్తము సమముగాఁ జెప్పిన దాని నాచరించువాఁడు పవిత్రుఁడగును. చెప్పినవాఁడు ధర్మశాస్త్రవచన ముదాహరించుట లేమిచేఁ బాపము నొందును. వేదములు సాంతముగాఁ జదివినవారు స

లుగురైన ముగ్గురైన నైకమత్యమున నిశ్చయించినది ధర్మము. ఐకమ
త్యము నొందనివారు వేలకొలఁది వచన ముదహరించి చెప్పినను ధర్మ
ముకాదు. ధర్మశాస్త్రతాత్పర్యము న్యాయముగ నిష్కర్షించి సత్య
మగుధర్మమును విధించువారికిఁ బాపము వెఱచుచున్నది. రాతియం
దున్న నీరు గాలిచేతను, ఎండచేతను, నశించునట్లు సభవారి యాజ్ఞచే
నానరునిపాపము నశించును. రాతియందున్న నీరు పూర్వమునందు
వలె రాతియందునుండక యెండను గాలిని జెందక నశించినట్లు పాప
ము చేసినవానియందు నుండదు. సభవారిని జెందదు. స్వరూపనా
శనమునె పొందును. వేదములు చదివి యాహితాగ్నులు సమర్థులు
నగుబ్రాహ్మణులు నలుగురైన ముగ్గురైనఁ బరిషత్తని చెప్పఁబడుదురు.
ఆహితాగ్నులు కాకున్నను, వేదములును వేదాంగములును దుదవఱ
కుఁ జదివి ధర్మము లెఱింగినవా రైదుగురైన మువ్వురైనఁ బరిషత్త
నఁ బడుదురు. బ్రహ్మజ్ఞానము గలిగి యజ్ఞములు చేయుచు వేదము
లు చదువుటకొఱకు వ్రతములొనర్చి స్నానము చేసినవారిలో నొక్కఁ
డును బరిషత్తగును. ఇట్టియుపపక్షములు చెప్పఁబడినవి. వారు దొ
రకకున్నఁ దమవృత్తిచేతనే సంతోషము గలవారు ముగ్గురు పరిషత్తని
చెప్పఁబడుచున్నారు. అటువిమ్మట బ్రాహ్మణులని పేరుమాత్రము
పొందినవారు వేలకొలఁది యున్నను బరిషత్తు కారు. కఱ్ఱతోఁ జే
యఁబడిన యేనుఁగు, తోలుతోఁ జేయఁబడిన మృగము వేదము చదు
వనిబ్రాహ్మణుఁడు వీరు మువ్వురుఁ బేరుమాత్రము పొందువారు.
నిర్జన మగుచోటు గ్రామమనియు, నీరులేనిది నూయి యనియు, వెలి
మిడియందు వేయుట హోమమనియుఁ జెప్పఁబడినట్లు వేదముచదువని
వారు బ్రాహ్మణు లనఁబడుచున్నారు. నపుంసకుఁడు స్త్రీలయందు
వ్యర్థుఁడగునట్లును, చౌటినేల పండనియట్లును, మూర్ఖున కిచ్చినధనము

నిష్ఫల మగునట్లును వేదాధ్యయనము లేనివిప్రుఁడు కొఱమాలినవాఁ
డు. చిత్తరువు లనేకావయవములతో నేర్పఱుపఁబడియు మెల్లగ
రంగులువేసిన వెనుకఁ బ్రకాశించులాగున జన్మచేతఁ గలిగిన బ్రాహ్మ
ణ్యము సమంత్రకములైన కర్మలచేత హెచ్చును. ఉపనయనము
మొదలగుసంస్కారములుగల వానితోఁ గలసి బ్రాహ్మణు లనుపేరు
పొందినవారు ప్రాయశ్చిత్తమును విధించిన నాపాపకర్ము లగు బ్రా
హ్మణులును వాఁడును నరకరమును బొందుదురు. వేదము చదువు
చున్నవారును బంచయజ్ఞములం దాసక్తిగలవారు నైనబ్రాహ్మణులు
పంచేద్రియములచే సుఖమనుభవించుచున్నను మూఁడులోకములఁ
దరింపఁజేయఁ జాలుదురు. శ్మశానములం దుంచఁబడి ప్రజ్వలించి
సమస్తమును దహించునగ్నివలె వేదవేత్త యగుబ్రాహ్మణుఁడు సర్వా
న్నములు తిన్నను దైవమె యనంబడును. జలమున నపవిత్రము లగు
వస్తువు లన్నియు నుంచఁబడిన యట్లే సమస్తపాపమును బ్రాహ్మణ
శ్రేష్ఠుని యందుంచవలెను. వారట్లే పవిత్రులఁజేసి పవిత్రులుగాను
యుందురు. గాయత్రిలేని బ్రాహ్మణుఁడు శూద్రునికంటె నపవిత్రుఁ
డగును. గాయత్రిచేఁ బ్రతిపాదింపఁబడు పరమాత్మతత్త్వ మెఱింగిన
విప్రులు జనులచేఁ బూజింపఁబడుదురు. దుస్స్వభావుఁ డయ్యును
బ్రాహ్మణుఁడు పూజింపఁదగును. శూద్రుఁడు వశీకృతేంద్రియుఁ
డయ్యును బూజింపఁదగఁడు. ఎవఁడైనఁ జెడ్డయావును విడిచి మిక్కిలి
పాలిచ్చుగాడిదెను బితుకఁ బోవునా? ధర్మశాస్త్ర మనురథమెక్కి వే
దమనెడి కత్తిఁదాల్చిన బ్రాహ్మణులు లీలగానైన దేనిని జెప్పుదురో
యది పరమధర్మ మని చెప్పఁబడ్డది. నాలుగువేదములు చదివినవాఁ
డును ధర్మాదిప్రమాణజ్ఞుఁడును, వేదషడంగముల నెఱింగినవాఁడును,
ధర్మశాస్త్రములు చదివినవాఁడును, గృహస్థాశ్రమము మొదలగు నా

క్రమము గలవాఁడును బదుగురకుఁ దక్కువగానివారు ముఖ్యసభ యనఁబడుదురు. స్వల్పములకుఁ బ్రాయశ్చిత్తము బ్రాహ్మణులు విధింపఁజనును. గొప్ప కార్యములయందు రాజసమ్మతిని బొందికాని తామె పరిహారమువిధింపరాదు. అట్టిబ్రాహ్మణుల నుల్లంఘించి రాజు ప్రాయశ్చిత్తము చేయింపఁగోరిన నాపాపము నూఱువిధముల రాజుం బొందును. ఎల్లప్పుడు దేవాలయమునెదుటఁ బ్రాయశ్చిత్తము నిర్దేశించి యాత్మశుద్ధి కొఱకు కృఛ్రముచేసి వేదమాతయగు గాయత్రి జపియించునది. గోవధముచేసినవాఁడు జుట్టుతోఁడఁ దల గొరిగించుకొని మూఁడువేళల నదిమొదలైనవానియందు స్నానముచేసి రాత్రి గోవుల మధ్యమున నివసించి పగలు గోవులతో సంచరింపవలెను. ఎండ, వాన, చలి, మిక్కిలిగ వీచుగాలి వీనివలన గోవులకు యథాశక్తి సంరక్షణ ముచేసిఁ గాని తనరక్షణముచేసికొనరాదు. తనయొక్క యైనఁ బరుల యొక్కయైన నింటనైనఁ, బొలముననైనఁ గళ్ళముననైన నావు మేయుచున్నను, దూడ పాలు ద్రావుచున్నను నివారించువారితోఁ జెప్పరాదు. ఆవులకు నీళ్ళు పోసినపిదపఁ దానుద్రావవలెను. అవి యింటికి వచ్చుచున్నప్పుడు తానును రాఁజనును. ఆవు తెగులుచేఁ బడినను, బురద లోదిగఁబడినను యావచ్ఛక్తితో లేవనెత్తవలెను. బ్రాహ్మణులను గోవులను రక్షింపఁ బ్రాణములు విడువ సాహసించువాఁడు చచ్చినను బ్రదికినను బ్రహ్మహత్యవలన విడుపుఁజెందును. గోహత్యకుఁ దగునట్లు ప్రాజాపత్యమును విధింపవయును. కావునఁ, బ్రాజాపత్యమును నాలుగువిధముల విభజింపవలయును. ఒకసంవత్సరము, రెండుసంవత్సరములు, మూఁడేండ్లు, నాలుగేండ్లు వయస్సుగల యావును జంపినవారు క్రమముగ నొక్కొకదినము, రెండురెండుదినములు మూఁడుమూఁడు దినములు, నాలుగునాలుగుదినములు, నొంటిపూఁటభోజనము, రాత్రి

భోజనము, నన్నాదిక మడుగకుండుటయు, నుపవాసమును, వాల్గిటిని జేయవలయును. ప్రాయశ్చిత్తము చేసికొన్నపిదప బ్రాహ్మణులకు భోజనము పెట్టి దక్షిణ యిచ్చి శుద్ధిగలిగించు పవమానసూక్తములు మొదలైనవాని జపింపవలయును. గోవధముచేసినవాఁడు బ్రాహ్మణులకు భోజనముపెట్టుటచేత శుద్ధినొందును సందియము లేదు.

శ్రీ పరాశరస్మృతి.

ఆంధ్రము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

నవమాధ్యాయము.

గోవులఁ గాపాడుటకొఱకు మేయకుండ నడ్డగించినను, గట్టిపెట్టినను దోషములేదు. అది బుద్ధిపూర్వకమైన గోహత్య యని యూహింపవలదు. దండముకంటెఁ (చెప్పఁగల గుణములుగలది) పెద్దది యగుదుడ్డు మొదలైన దానితో నావును బడఁగొట్టి చంపిన వెనుకఁ జెప్పినదానికి రెండంతలు ప్రాయశ్చిత్తము నాచరింపవలయును. రోధము, బంధనము, యోక్త్రము, పాతము నని గోహత్య నాలుగువిధము లగును. రోధమున నాల్గవభాగమును, బంధనమున సగమును యోక్త్రమున ముప్పాతికయుఁ, బాతమున నంతయుఁ బ్రాయశ్చిత్తము చేసికొనవలయును. దొడ్డి యిల్లు చొరరానిత్రోవలు, మెఱకయుఁ బల్లము నగుచోట్లు, ఏళ్ళు సముద్రములు చెఱువులు మొదలగువానియందు,

నదీసంగమమునను, గాలినచోటను నాఁగుటచే గోవులు చచ్చుట రో
ధ మనఁబడును. మొకతాడు, కట్టుతాడు, మఱి యేమైనఁ (త్రాళ్ళు),
కంఠమున నందమునకుఁ గట్టఁబడు గంటలతాడు, నొసటిగవ్వలతా
డు, యిట్టివానిచేఁ గట్టఁబడి యింటనైన నడవియందైన నావుచచ్చుట
యుఁ, గట్టకుండియు నిట్టితాళ్ళఁ దానె చిక్కుకొని చచ్చుటయు బం
ధనమని తెలియవలయును. నాఁగలి, బండి, కళ్ళమందలిరాడు, వీనికిఁ
గట్టఁబడుటచేతనైన, వీపున గోనెలు వేయుటచేతనైన బాధకలిగి వృష
భము చచ్చుట యోక్త్రమువలనఁ గలిగినది. కావరించి యొడలెఱుం
గక చిత్తవిభ్రమమొంది తెలిసియో తెలియకయో, తలంచియో త
లంపకయో, యాగ్రహించి కఱ్ఱలతోనైన, రాళ్ళతోనైన నావును గొ
ట్టుట యది చావకున్నను బాత మనఁబడును. బొట్టనవ్రేలంత లావు
ను జేతేఁడు పొడవును బచ్చిదియునై యాకులతో నున్నది దండ మ
నఁబడును. పూర్వము తెగులుగొని చిక్కియుండిన యావు దండము
తోఁ గొట్టినంతఁ మూర్ఛిల్లి పడిన నది మఱల లేచి నైదు, ఏడు, ప
ది నైన నడుగులు నడచినను మేఁత మేసినను, నీళ్లు, త్రాగినను పాప
ములేదు. ఆవు చూలునిలిచినది మొదలు పక్షముదనుకఁ బిండమనియు
నెలదనుక సమ్మిశ్రతమనియు, నాలవనెలతుద దనుక నచేతనమనియు,
బిదపసచేతనమనియు నాలుగువిధముల విభజింపఁబడును. పిండము
పోఁగొట్టినఁ బ్రాజాపత్యమున నాల్గవభాగమును, సమ్మిశ్రమున సగము
ను, నచేతనమున ముప్పాతికయు, సచేతనమున సర్వము నాచరింపవల
యును. మొదటిదానియందు నొడలి వెండ్రుకలును, రెండవదానియం
దు గడ్డమును, మూఁడవదానియందు జుట్టువిడిచియును, నాల్గవదాని
యందు జుట్టుకూడను క్షౌరము చేయించుకొనవలయును. మొదటిదాని
యందుఁ బంచెలచాఁపును, రెండవదానియందుఁ గంచుపాత్రమును,

మూఁడవదానియందు వృషభమును, నాల్గవదానియందు నావు నెద్దు
ను దానముచేయవలయును. అన్నియవయవములు పూర్ణములై, తల
మెడ మొదలగు నవి యేరుపడి కడుపున నిటునటు తిరుగుచుఁ గనఁబ
డు గోవుదూడ వధించిన రెండుప్రాజాపత్యములు చేయవలయును. రా
తితోనైనఁ గఱ్ఱతోనైన గోవుకొమ్ము విఱుఁగ గొట్టినవాఁడు నాల్గవ
భాగమును, ఎముక విఱుగఁగొట్టినవాఁడు సగమును, చెవియూడఁ గొ
ట్టినవాఁడు ముప్పాతికయు, బడఁగొట్టినవాఁ డంతయుఁ బ్రాజాపత్య
ము నాచరింపవలయును. కొమ్ములు, ఎముకలు, నడుము, విఱుగఁగొ
ట్టఁబడినమీఁదట నాగో వాఱుమాసములదనుక బ్రదికిన వధప్రాయ
శ్చిత్తము లేదు. వ్రతము చేయువాఁడు పుండుపడినచోటను, విఱిగిన
చోటను జమురు రాచుచును మఱల దిట్టపడుదనుక మేఁత వేయుచును,
నుండవలయును. అన్నియవయవములు బాగుపడుదాఁక దానిచక్కఁ
గ మేపి బ్రాహ్మణునియెదుట మొక్కి విడువవలయును. ఇట్లుచేసిన
నవయవము లన్నియు సంపూర్తిగాక, యొడలు చిక్కియుండిన వానికి
విధింపఁబడిన ప్రాయశ్చిత్తమున సగము నిర్దేశింపవలెను. అచ్చు
పోయుటయు, దానికి ముందుగఁ బసుపు మొదలగుదానితో గుర్తు
చేయుటయు లేనియెడ్డునకుఁ బరువెత్తినను దింపినను రాత్రి రక్ష
ణమునకు మేయనీయక కట్టిపెట్టినను దోషములేదు. ఎక్కువకా
ల్చిన నాల్గవభాగమును, నెక్కువ బరు వెత్తిన సగమును, ముక్కు
నఁ ద్రాడుపోయఁ జల్లిపొడిచిన ముప్పాతికయుఁ, బడిచచ్చునో యని
తోఁచు నదులఁ గొండలఁ ద్రిప్పి నశింపఁజేసిన నంతయుఁ బ్రాయశ్చి
త్తము చెప్పనగును. ఆవును గఱ్ఱతోఁ గొట్టి చంపిన సాంతపనమును
(దీనిలక్షణము చెప్పఁబడఁగలదు) మంటిబెడ్డలతోఁ గొట్టిచంపినఁ బ్రా
జాపత్యమును, రాళ్ళం గొట్టిచంపినఁ దప్తకృచ్ఛ్రమును నాయుధమునఁ

జంపిన నతికృచ్ఛ్రము) జేసిన శుద్ధులగుదురు. సాంతపనమున నైదు గోవులును, ప్రాజాపత్యమున మూఁడును, దప్తకృచ్ఛ్రమున నెనిమిదియు, నతికృచ్ఛ్రమునఁ బదుమూఁడును దానము చేయవలయును. ఇతరులజంతువులఁ జంపిన యజమానులకు మఱియొక జంతువునైన, తగు వెలనైన, నీయఁ జనుననిమనువు చెప్పెను. కట్టిపెట్టఁబడియున్న యెద్దు గృహముకాలి చచ్చినఁ బరాశరుఁడు చెప్పినట్లు ఒకపాదము కృచ్ఛ్రము యథాశాస్త్రముగఁ జేయఁ జనును. మేయకుండ నాఁపుట, కట్టిపెట్టుట, బరువెత్తుట, కొట్టుట, కొండలపైఁ దోలుట, మెడనుబలుపును గట్టుట ఈయాఱును గోహత్యకుఁ గారణము లగును. రక్షణార్థ మనయవములఁ గట్టిన త్రాటితో గోవు చచ్చిన నాపాపము సగము ప్రాయశ్చిత్తమునఁ బోవును. కొబ్బరి పీఁచు, జనపనార, ముంజగడ్డి, నూలు వీనితో వేయఁబడిన త్రాళ్ళచే, గొలుసులచే గోవులఁ గట్టరాదు. వేరుత్రాళ్ళు దొరకక కట్టినను మెలఁకువతో గొడ్డలి పుచ్చుకొని కనిపెట్టి యుండవలెను. దర్భత్రాళ్ళతోనైన, రెల్లుత్రాళ్ళతోనైన దక్షిణముఖముగ గోవును గట్టిపెట్టవలయును. ఈత్రాళ్ళ నిప్పు దగులుకొని కాలినను బాపములేదు. ఈత్రాడునఁ గాఁడయేదైన నుండికాలిన నా దోషము గాయత్రీజపమువలనఁ బోవును. ఆవును, నూతులు బావులున్నచోటికిని, చెట్లునఱకెడుచోటికిని దోలినను, మాంసము తినువారికమ్మినను గోహత్యచేసినవాఁ డగును. అచ్చుపోసినపు డాఁబోతును బూజించి పరుగెత్తింతురు. అప్పుడు ఱొమ్ము, చెవి కడుపైన బద్దలయినైనఁ, బాడునూతఁ బడివెలికి లాగునపుడు మెడ కాళ్లు విఱిగినైనఁ జచ్చినఁ ద్విపాదకృచ్ఛ్రము చేయవలెను. ఆవులు లోఁతునూతులలోఁ, పెద్దచెఱువులలో, నదులయానకట్టలలోను నీళ్ళుత్రావదిగి చచ్చిన యజమానునకుఁ బాపములేదు. ధర్మము కొఱకు నూతులు, ఏటికేవులు,

చెఱువు రేవులు, మఱి యేవియైనఁ ద్రవ్వించినవారు వానియం దావు
లుపడి చచ్చినను బాపముం బొందరు. ఇంటిలోనికి వెడలుచు వచ్చు
చుండెడు మార్గమునను, బసులసాలయందును గోతులు త్రవ్వినవారు
ను, ఇంటిపనుల కావులుతిరిగెడు చోట గోతులు త్రవ్వినవారును, ఆ
గోతులయం దావులుపడి చచ్చినఁ బాపముం బొందుదురు. రక్షణము
నకై రాత్రి త్రాటితోఁ గట్టిపెట్టఁబడిన యావులు పాములచేతఁ గాని
పులులచేతఁగాని చంపఁబడినను, ఇంట నిప్పంటుకొని పిడుగుపడి చచ్చి
నను యజమానునకుఁ బాపములేదు. శత్రువు లూరు కొట్టినపుడు బా
ణములు తగిలినయైన, నిల్లువిఱిగిపడియైన, నతివర్షము గురిసియైన నావు
లు చచ్చినను స్వామికిఁ బాపములేదు. ఆవులు యుద్ధమునఁ జచ్చినను,
శాకల నగ్ని యంటించుటచేఁ జచ్చినను, అడవినిప్పున నూరుతగులుపడి
చచ్చిన నధిపతికి దోషములేదు. రోగము మాన్పుటకుఁ గాల్చుటకైనఁ
గోయుటకైనఁ గట్టినను, గర్భము వెడలింప యత్నించినను జావుసంభ
వించినను నాపనులు చేయువారికిఁ బాపములేదు. కట్టుటచేతనైన
మేఁత యాటంకపెట్టుటచేతనైనఁ జెక్కు గోవులు చచ్చిన వైద్యుఁడు
శాస్త్రము. తప్పి చికిత్స చేసినప్పుడువలె రెండంతలు పాపము వచ్చును.
ఆవులు, నెద్దులు చచ్చిపోవుచుండఁ దప్పింప యత్నింపక చూచుచుండు
జనులందఱుఁ బాపముం బొందుదురు. ఒక్కగోవును బలువురు జనులు
కూడి కొట్టి చంపినపుడు, ఎవని దెబ్బవలనఁ జచ్చుటయుఁ దేటపడకున్న
రాజుయొక్క పురుషులు దైవ శోధనముచేఁ గొట్టిన వాని వేఱుపఱిచి
ప్రాయశ్చిత్తము చేయింపవలెను. దైవవశమున నొక గోవును బలువు
రు చంపిన వారందఱు గోహత్యకు విధింపఁబడిన ప్రాయశ్చిత్తమున
నాల్గవభాగము చేసి కొనవలయును. కొట్టిన రక్తమగపడును; తెగులు
కొన్ని చిక్కియుండును; పాము కఱచిన చొంగలు కలుగును; ఇట్టి

గురుతులచే వెదకి కారణము కనుఁగొన వలయును. దెబ్బలు కనుపడ కుండిన మేఁతకుఁ దోలిన మేయక శ్రోవపట్టి నడచుట, లోపల నవయ వములు విఱుగుటకు గురుతుగా నుండును. సమస్తశాస్త్రము లెఱింగిన ముఖ్యుఁడైన యామనువుచేతను నిట్లే గోహత్య చేసినవాఁడు చాంద్రా యణము చేసికొనునది యని ప్రాయశ్చిత్తము విధింపఁ బడినది. తల వెండ్రుకల నుంచుకొనఁదలఁచిన నీప్రాయశ్చిత్తము రెండంతలు చేయ వలెను. అట్టి వ్రతములు చేసినపుడు దక్షిణయు రెండంత లీయవలెను. రాజైన రాజుకొడుకైన మిక్కిలి వినికిగల బ్రాహ్మణుఁడైన క్షౌరము చేయించుకొనకుండిన నిట్లు ప్రాయశ్చిత్తము చెప్పవలయును. సువాసి నులకును, కన్యలకును వపనము చేయింపవలసి నపుడు వెండ్రుక లన్ని టి నెత్తిపట్టి రెండంగుళములు మాత్రము కత్తిరింప వలయును. స్త్రీల కు మొదళ్ళంట క్షౌరమును, దూరముగ నావు లున్న చోట పరుండుట యుఁ, గూర్చుండుటయు, నావుల దొడ్డియందు రాత్రి నివసించుటయుఁ, బగలు గోవుల వెంబడిఁ జనుటయు, నదులు సముద్రములు గలియు చోటుల నడవులయందును నివసించుటయుఁ, జర్మములు ధరించుట యుఁ గూడవు. తక్కిన వ్రతమే చేయనగును. మూఁడు వేళల స్నా నమును, దేవతలఁ బూజించుటయును, కృఛ్రము చాంద్రాయణము మొదలగు వ్రతములు చుట్టముల నడుమఁ జేయుటయు స్త్రీల కావశ్య కములగును. వ్రతము సాంతమగు దనుక నింట నెప్పుడునుండి పవి త్రురాలై సీమను నడుపవలయును. ఈ లోకమున నెవఁడైన గోహ త్యఁ జేసి యెవరికిఁ దెలియకుండఁ జేయఁ గోరిన, వాఁడు భయంకర మైన కాలసూత్రమనెడు నరకముం బొందును. నిస్సందేహము. ఆ న రకము వలన విడివడి మనుష్యలోకమున నపుంసకుఁడును, దుఃఖము గలవాఁడును, కుష్ఠరోగము గలవాఁడునై యేడు జన్మము లెత్తును. ఆ

హేతువు వలనఁ దన పాపము తెలిపి విధింపఁ బడిన ప్రాయశ్చిత్తము నర్పి, పిమ్మట స్త్రీలు పిల్లలు రాజు గోవులు బ్రాహ్మణులు వీరియందు మిక్కిలి కోపము లేనివాఁడుగా నుండవలయును.

శ్రీ పరాశరస్మృతి.

ఆంధ్రము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

దశమాధ్యాయము.

నాలుగు వర్ణములయందు నన్నిటి యందును బాప పరిహారము న కనుకూలమైన ప్రాయశ్చిత్తముం జెప్పఁగలను. స్వభార్యకంటె నితరస్త్రీ సంగమింప దగనిది. సంగమించినఁ బవిత్రతకొఱకుఁ జాంద్రాయణము చేయవలయును. బహుళ పాడ్యమినాఁడు వ్రతమారంభించి పదునాలుగు కబళములు భుజించి, విదియ మొదలను దిన మొక్కొక కబళము తగ్గించుచు నమావాస్యనాఁ డుపవాసము చేసి మఱల శుద్ధ పాడ్యమి నాఁ డొక్క కబళము భుజించి ప్రతిదిన మొక్కొక కబళము వృద్ధిచేయవలయును. ఇది గదచాంద్రాయణ విధానము. ఆకబళము కోడి గ్రుడ్డంతటిదిగఁ జేయవలయును, ఇంతకంటె నెక్కువగఁ జేయుటవలన నగు పాపము వలన నావ్రతము చెడును గాన చంద్రలోకము గలిగించు పుణ్యమును, బాప పరిహారమును గలుగవు. ప్రాయశ్చిత్తము చేసికొనిన యనంతరము బ్రాహ్మణులకు భోజనము పెట్టవలయును. రెండు గోవులను వస్త్రముల జోడును బ్రాహ్మణులకు దక్షిణ యీ

యవలయును. చండాలి (శూద్రుని వలన బ్రాహ్మణస్త్రీయందుఁ బుట్టినది.) శ్వపాకి (క్షత్తవలన నుగ్రియందుఁ బుట్టినది.) వీండ్రితో సంగమించిన బ్రాహ్మణుఁడు బ్రాహ్మణుల యానతివలన మూఁడు దినము లుపవాసము చేసి, జుట్టుతోడ క్షౌరము చేయించుకొని, రెండు ప్రాజాపత్యములు చేసి యావును వృషభమును దక్షిణ యిచ్చినఁబవి త్రుఁడగునని పరాశరుఁడు చెప్పెను. రాజైనఁగోమటి యైనఁ జండాల స్త్రీతో సంగమించిన రెండు ప్రాజాపత్యములు చేసి గోమిథునముల దానము చేయవలయును. కాఁపు చండాలినైన, శ్వపాకి నైనఁ బొందె నేని ప్రాజాపత్య కృఛ్రము చేసి నాలుగు గోవులను, నాలుగు వృష భములను దానము చేయవలయును. ఎఱుంగక, కన్నతల్లి, ఒక తల్లి కడుపునఁ బుట్టిన తోఁబుట్టువు, స్వవర్ణభార్యయందుఁ బుట్టిన కూఁతు రు వీరిఁ గూడిన మూఁడు కృఛ్రములు చేయవలయును. మూఁడు చాంద్రాయణములు చేయవలయును. శిశ్నము కోసికొనుటచేత శు ద్ధుఁ డగును. కన్న తల్లియొక్క యప్ప చెల్లెండ్రితో నెఱిఁగి సంగమిం చినను నిల్లే శిశ్నము ఛేదించుకొన వలయును. వారి నెఱుంగక కూ డిన రెండు చాంద్రాయణలు చేసి, పదియావులను బది వృషభములను దానము చేసిన శుద్ధి కలుగునని పారాశరుఁడు చెప్పెను. కన్నతల్లి కాక తక్కిన తండ్రిభార్యలను, తల్లిచెలికత్తెలను, సహోదరుని కూఁతు ను, గురు భార్యను, గోఁడలిని, సోదరుని భార్యను, మేనమామ భార్య ను, దన వంశపు స్త్రీని గూడినవాఁడు మూఁడు ప్రాజాపత్యములు చే సి గోమిథునము దక్షిణ యిచ్చినఁ బవిత్రుఁ డగును, దీన సందియము లేదు. పసులను, వెలయాలి, గేదెను, లొట్టియను, గోఁతిని, గాడిదెను బందిని గూడిన ప్రాజాపత్యము చేయవలెను. గోవుతో సంగమించిన బ్రాహ్మణుఁడు మూఁడు దినము లుపవాసము చేసి యొక యావును

దానముచేసిన శుద్ధుఁడగును. గేదె, లొట్టియ, గాడిదె, వీని నొక్కప
ర్యాయము కూడినవాఁడు ఒకపగలు రాత్రియు నుపవాసము చేసిన ప
విత్రుఁడగును. శత్రుసైన్యమువలన నుపద్రవము యుద్ధము, కఱవు, బ
హుజనులుచచ్చుట, బలాత్కారమున స్త్రీలనెత్తికొనిపోవుట, భయ
మువలనిపీడ, ఇట్టియాపదల నెల్లప్పుడును తనభార్యను రక్షించుకొన
వలెనుగాని యుపేక్షించి తానెపరువెత్తరాదు. చండాలులతో సంప
ర్కముకలిగిన స్త్రీ శ్రేష్ఠులగు బ్రాహ్మణులను పదుగురను సభచేయిం
చుకొని తనపాపము వారితో విన్నవింపవలయును. తరువాత వారిస
మ్మతినిబొంది కంఠములోతుగల నూతియందు ఆవుపేడ నీళ్ళనిండఁ
బోసి దానియం దుపవాసముతో నొకపగలురాత్రియుండి వెలువడి
మఱునాఁడు వపనముచేయించుకొని యవాన్నముఁదిని పిమ్మటమూఁ
డుదినము లుపవాసముచేసి నాల్గవ దినమునఁగంఠములోతు గలనీళ్ళ
లోనుండి యైదవదినమున శంఖపుష్పలతయును, వేరు, ఆకు, పువ్వు
పండును బంగారు, పంచగవ్యములు వీనితోఁగాచిన నీరుత్రావి యాఱ
వదినము మొదలు ముట్టుతయగుదనుక నొంటిపూట భుజింపవలయును.
వ్రతముచేయునంతకాలమును నింటికివెలుపలనేయుండవలెను. ప్రాయ
శ్చిత్తము చేసికొనినయనంతరము బ్రాహ్మణులకు భోజనముపెట్టి
యావునువృషభమును దానముచేసిన శుద్ధికలుగునని పారాశరుఁడు
చెప్పెను. నాలుగువర్ణముల స్త్రీలును, కృఛ్రము, చాంద్రాయణమును
జేసిన శుద్ధులగుదురు. భూమియెట్టిదో స్త్రీయునట్టిద. కనుక ప్రాయ
శ్చిత్తముచేయించి చేర్చుకొనఁజనునుగాని విడువరాదు. కట్టి, కొట్టి, జ
డిపించి, చెరపెట్టిబలాత్కారమున భోగింపఁబడిన స్త్రీసాంతపనకృఛ్ర
ముచేసిన పవిత్రురాలగునని పారాశరుఁడు చెప్పెను. ఏస్త్రీతలంపులే
నిదయ్యును నొకపర్యాయము దురాత్ములచే భోగింపఁబడునో యాస్త్రీ

ప్రాజాపత్యము చేతను, రజోదర్శనముచేతను బవిత్రురాలగును. ఎవని భార్య కల్లుదాగునో వాఁడు పాపము గల సగము శరీరము కలవాఁడగును. అట్టిభార్యా రూపమైన సగము దేహము గల పురుషునకుఁ బవిత్రతలేదు. ఆపురుషుఁడు గాయత్రిని జపించుచు సాంతపనకృఛ్రము నుజేయవలెను. ఆవుపంచితము, గోమయము, పాలు, పెరుగు, నేయి, దర్భలనీళ్ళు నీ యారింటి నాలు దినములు భుజించుటయు నొకదినము పవాసము చేయుటయు సాంతపన కృఛ్ర మనఁబడును. భర్త చనిపోయినను, దేశాంతరము వెడలి వార్త తెలియకుండి నను, ఏస్త్రీనివారించువారులేక పరపురుషునితోఁ గూడి బిడ్డలఁ గనునో పాపము చేయుస్వభావము గల యా పాపాత్మురాలిని పర దేశము వెడలఁగొట్టవలయును. ఏబ్రాహ్మణస్త్రీ తండ్రి మగఁడు మొదలగువారుగాక తక్కిన పురుషునితోఁ బ్రియముగఁగూడి దేశాంతరము వెడలునో దాని నష్టయని బంధువులలోఁ బ్రకటింపఁదగును. అది మరల నింటికివచ్చిన వెడలఁగొట్టఁజనును. ఏస్త్రీ బంధువులను, పెనిమిటిని, కొడుకుల విడిచి కామంబునఁ నైన శాస్త్రమెఱుంగకయైన గ్రామాంతరములఁ జిరకాల ముండుటకు వెడలునో దానికిఁ బరలోకము చెడును. బంధువులలో నెన్నఁడుఁ జేర్పఁబడదుగాన నిహలోకము మిక్కిలి చెడును. ఏస్త్రీయైనఁ బెద్దలయెడల నవమానబుద్ధిగాని యవివేకముగాని చెందుటవలనఁ గోపించి పెనిమిటి మొదలగువారు కఱ్ఱలు మొదలగువానితోఁ గొట్టిన నొక్క తెయు నిచ్చవచ్చినట్లు వెడలిన నదిమరల నింటికిరావచ్చును. ఇల్లు వెడలిన స్త్రీ పదిదినములకనుక వ్యభిచరించినట్లు వినరాకున్నఁ బ్రాయశ్చిత్తము లేకుండఁ జేర్చుకొనఁదగునుగావి విడువరాదు. చెడినట్లు వినవచ్చిన విడుచునది. విడువనియెడల మగఁడు కృఛ్రమును బంధువులు సగము కృఛ్రమును జేయవలయును. అట్లు ప్రాయశ్చిత్తము చేసికొ

ననివారియింట భోజనముచేసినను నీళ్ళుత్రావినను నొకదిన ముపవాస ముచేతశుద్ధుఁడగును. బ్రాహ్మణస్త్రీ కోపముచేతనైన, కొట్టుట మొదలగు కారణముచేతనైన లేచిపోయినపుడు పరపురుషునితోఁ గూడకున్నను వెడలినపిదప నూర్లకొలఁది పురుషులతో సంగమించు నని తలంచి బంధువులు దానిని విడుతురు. ఈచెడిన బ్రాహ్మణ స్త్రీ యాపురుషునితో నివసించుటకొఱకు మగఁడు, తల్లి, జారుఁడు మొదలయిన, యెవరి యిల్లు ప్రవేశించిన నాయి ల్లపవిత్ర మగును. ఆ యిల్లంతయుఁ ద్రవ్వి పిదప బంచగవ్యము చల్లవలయును. మంటికుండలు తీసి వేయవలెను. బట్టలును కఱ్ఱసామానులును వెనుకఁజెప్పినట్లు శుద్ధి చేయవలెను. కొబ్బరి చిప్పలు మొదలగు పండ్ల వలన గలిగిన పాత్రముల గోవుతోఁకనీళ్ళు చల్లుటచేతను, రాగివస్తువులను బులుసుతోను. పంచగవ్యముతోను, కంచుపాత్రములు పదిమాట్లు వెలిమిడితోఁ దోముటచేతను శుద్ధిచేయవలెను. ఇట్లుపకరణముల శుద్ధిరొనర్చి యాయింటి యజమానుఁడు బ్రాహ్మణులచే విధింపఁబడిన ప్రాయశ్చిత్తముఁ జేసికొని యావును వృషభమును దానముచేసి రెండు ప్రాజాపత్యములు చేయవలెను. ఆయింటనున్న తక్కినజనుల కొకదినముపవాసమును బంచగవ్యము పుచ్చుకొనుటయు శుద్ధిగలిగించును. వారితో వ్యవహరించువారు, ఉపవాసములు, పుణ్యవ్రతములు, స్నానము, సంధ్య, దేవతార్చనము, మంత్రజపము, హోమము, కనికరము, దానము, వీనిలో నొకదానిచే శుద్ధులగుదురు. యజ్ఞములయందుఁ జమసములను పాత్రములవలె నాయింటి యాకాశము, గాలి నిప్పు, భూమియందున్న నీరును, దర్భములును బవిత్రములు. వానికి నపవిత్రతగలుగదు.

పరాశర స్మృతి.

ఆంధ్రము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

ఏకాదశాధ్యాయము.

బ్రాహ్మణుఁడపవిత్రపదార్థములు గలిసిన యన్నము, రేతస్సు, గోమాంసము, చండాలునియన్నము తిన్న చాంద్రాయణమనెడు కృచ్ఛ్రము చేయవలెను. రాజును, కోమటియు వీనిభుజించిన సగము చాంద్రాయణము చేయవలెను. శూద్రుఁడు నిట్లుభుజించిన ప్రాజాపత్యము చేయవలెను. పిదప శూద్రుఁడు పంచగవ్యము పుచ్చుకొనవలయును. తక్కిన మూఁడుజాతులవారును బ్రహ్మకూర్చము (నక్ష్యమాణము) పుచ్చుకొనునది. బ్రాహ్మణులు మొదలగువారు వరుసగా నొక్కటి, రెండు, మూఁడు, నాలుగు గోవులనైన బంగారమైన దానము చేయవలెను. బ్రాహ్మణుఁడెఱుంగకయైననాపదవలననైనశూద్రులయొక్కయన్నము, ఆశౌచమువచ్చినవారి యన్నము, తినఁగూడనివారియన్నము, విషసందేహముగలయన్నము, శాస్త్రముచే నిషేధింపఁబడిన యన్నము, పూర్వమెంగిలి చేయఁబడినదియునగు నన్నము దినిన నెత్తింగి కృచ్ఛ్రముచేసి బ్రహ్మకూర్చముచే శుద్ధిచేసికొనవలెను. బిడ్డలచేతను, ముంగులచేతను పిల్లులచేతను నెంగిలిచేయఁబడిన యన్నము నూవుగింజలు, దర్భలునుంచిన జలముచే ప్రోక్షించినఁ బవిత్రమగును. ఈ యర్థమున సందియములేదు. ఒకబంతిని కూచుచుండి కూడ భోజనము చేయుచుండు బ్రాహ్మణులలో నొకఁడు పాత్రమును విడిచి లేచిపోయి

నఁ దక్కినవారు తమపాత్రముల మిగిలినయన్నము తినరాదు. ఆబంతి యందుండు నే బ్రాహ్మణుఁడైన నెఱుంగక సా యెంగిలి భుజించిన సాంత పన కృఛ్రముచేసికొనవలెను. జున్నుపాలు, తెల్లఉల్లి తెల్లవృంతాక ము, గృంజనము, ఉల్లి (లావగెదుంప) చెట్టుజిగట, దేవునిపొలమునఁ బుట్టినది, నేలతాడి, లొట్టియయొక్కయు, లేడియొక్కయు పాలు, వీ నిని ద్విజుండెఱుంగక భుజించినమూఁడుదినములుపవాసముచేసి పంచగ వ్యము పుచ్చుకొన్న పవిత్రుఁడగును. బ్రాహ్మణుఁడెఱుంగక కప్ప, ఎలు క వీనిమాంసము తిన్న నెట్లెంగి యొకపగలు రాత్రియు యవాన్నము ది నుటచేఁ బవిత్రుఁడగును. వేదాధ్యయనము మొదలగు కర్మలు గలవా రును పవిత్రమగు వ్రతముగలవారు నగు క్షత్రియునియొక్కయు, వై శ్యునియొక్కయు నిండ్లనెప్పుడు దేవపితృకర్మలందు బ్రాహ్మణులు భోజ నము చేయ వలయును. బ్రాహ్మణుఁడు శూద్ర సంబంధి యైన నే యి, పాలు, నూనియయును, చమురుతో వండిన పూరీలు మొద లగు భక్ష్యములును పుచ్చుకొని వెడలి యేటి యొద్దున భుజింప వలయును. ఎల్లప్పుడు మద్య మాంసముల యందాసక్తి గలిగి ర ధము గడపుట మొదలగు నీచ కృత్యములు చేయునట్టి యాశూ ద్రుని శ్వపాకుని వలె బ్రాహ్మణుఁడు దూరముగ విడువ వలయును. ఏశూద్రులు కల్లుద్రావక, మాంసము దినక, ద్విజులసేవయం దాస్థ గలవారై యెల్లవేళలఁ దమకువిధింపఁబడిన కర్మలయం దాసక్తిగలిగి యుందురో యట్టి శూద్రులను బ్రాహ్మణులు విడువరాదు. బ్రాహ్మణు లెఱుంగక పురుడైన, మైలయైన వచ్చిన నాలుగువర్ణములలో నేవారి యింటనైన భోజనముచేసినవారికి ప్రాయశ్చిత్తము వేఱువేఱుగ నిట్లు చెప్పవలయును. ఆశౌచముగల శూద్రునియింట భుజించిన నెనిమిది వేలమాట్లును వైశ్యునియింట భుజించిన నైదువేల పర్యాయములును,

నట్టి క్షత్రియునియింట భుజించిన మూఁడువేలమాట్లును గాయత్రి జపిం పవలయును. అట్టి బ్రాహ్మణుని యింట్లో భోజనముచేసినపుడు రెండు వేలపర్యాయములు గాయత్రిజపముచేతనైనను, వామదేవ్యమను సామ మొక్కమాటు జపించుటచేతనైనను శుద్ధిజెందును. తడిలేని బియ్యము మొదలగునవియు, నావుమొక్క పాలు మొదలగునవియు, చమురును శూద్రులయింటనుండి తెచ్చి బ్రాహ్మణులయింట వంటచేసిన భుజింపఁ దగినవని మనువుచెప్పెను. బ్రాహ్మణుండాపద వచ్చినపుడు శూద్రుని యింట భోజనముచేసిన మనస్తాపము చేతను, « ద్రుపదాదివ » అను ఋక్కు నూఱుమాట్లు జపించుట చేతను పవిత్రుఁడగును. దాసుఁడు, నాపితుఁడు, గోపాలుఁడు, కులమిత్రుఁడు, (అర్ధికుఁడు లేక యర్ధశీలి, త్రికరణశుద్ధిగ నీవాఁడనని తెలిపికొనువాఁడు, లేక ఆత్మవేదకుఁడు) శూద్రులలో వీరియన్నము తినఁదగినది. బ్రాహ్మణుఁడు కాపుల పిల్లను పెండ్లాడి దానియందుఁ గన్నకొడుకు మంత్రరహితములైన కర్మలు కల వాఁడైన దాసుఁడనియు, లేనివాఁడైన నాపితుఁడనియుఁ జెప్పఁబడును. క్షత్రియుఁడు పెండ్లాడిన శూద్రకన్యయందుఁ గన్నకొడుకు పేరుమాత్ర మున గోపాలుఁడని తెలియఁదగును. వానియన్నము బ్రాహ్మణులు తి నవచ్చును. సంశయములేదు. తాతముత్తాతలనాఁటినుండి స్నేహితుఁ డుగానున్న శూద్రుఁడుగాని, కోమటి, వివాహమైన శూద్రకన్యయం దుఁ గన్నకొడుకుగాని కులమిత్రుఁడనఁబడును. బ్రాహ్మణుఁడు వివాహ మైన కోమటికన్యయందుకని, కర్మలుచేసినవాఁడు అర్ధికుఁడనిమైన నర్ధ శీలియనినైనఁ జెప్పఁబడును. బ్రాహ్మణుడు పెండ్లాడిన రాచకన్నెయం దుఁగని సంస్కారములు చేసినవాఁడును నాత్మనివేదకుఁడనఁబడును. అ న్నము తినఁగూడనివారి కుండలయందున్న నీళ్ళు, పెరుగు, నేయి, పా లు ఇవియెఱుఁగక త్రావినవారికిఁ బ్రాయశ్చిత్తమెట్లగును. ఈపాపము

చేసి చేరిన బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్యులకు నొకదిన ముపవాసమును, బ్రహ్మకూర్చము త్రావుటయు, ప్రాయశ్చిత్తమువిధింపవలయును. శూద్రులుపవాసము చేయనక్కఱలేదు. వారు దానమున పవిత్రులగుదురు ఉపవాసముచేసి బ్రహ్మకూర్చము త్రావుట శ్వపాకునినైనఁ బవిత్రము చేయఁజాలును. పంచగవ్యములనఁబడు ఆవుపంచితముఁ గోమయము, ఆవుపాలు, పెరుగు, నేయి ఈయైదునూ దర్భజలమును బవిత్రములుగనుక పాపమును బోఁగొట్టునని చెప్పఁబడినవి. నల్లనియావుపంచితమును, తెల్లనియావుయొక్క పురీషమును, రాగిరంగుగల యావుపాలును ఎఱ్ఱనియావు పెరుగును, పచ్చనియావు నేయియును స్వీకరింపఁదగును. వేరురంగులుగలయావులు దొరుకకున్న నైదును బచ్చనియావువే గ్రహింపఁదగును. ఆవుపంచితమొకపలమును, గోమయము బొట్టనవ్రేలిమీఁది కణుపంతయును, క్షీరమేడుపలములును, పెరుగు మూఁడు పలములును, నేయియొకపలమును, దర్భజలమొకపలమును గ్రహింపవలయును. గాయత్రితో గోమూత్రమును, « గంధద్వారామ్ ” అను ఋక్కుతో గోమయమును, « ఆప్యాయస్వ ” అనుమంత్రముతో పాలును, « దధిక్రావణ్ణః ” అనుమంత్రముతో పెరుగును, « శుక్రమసి ” యనుమంత్రముతో నేయియును, « దేవస్యత్వా ” అనుమంత్రముతో దర్భలనీరును గ్రహించి బవిత్రములైన వీని నగ్నిచేరువ నుంచవలయును. « ఆపోహిష్ఠా ” అను ఋక్కులతోకలిపి « మానస్తోకే ,, అను ఋక్కుతో నభిమంత్రింపవలయును. ఈపంచగవ్యమును ఏడింటికిఁ దక్కువకానివియు, కొనలుకోయనివియు, చిలుకరంగుగలవియు నైనదర్భలతో గ్రహించియథా శాస్త్రముగా హోమము చేయవలయును. «ఇరావతీ,ఇదంవిష్ణుః, మానస్తోకే, శమ్ ” అను శబ్దమాదియందుఁ గల శమ్నో దేవీ మొదలగునది యొకటి, ఈఋక్కులతోనును హోమము చేసిమిగి

లిచని ద్విజులు త్రావుదురు. కలుపుట, తఱచుట, ఎత్తుట, త్రావుట ఈపనులయందు ఓంకారమే యుచ్చరించు చుండవలెను. ఈబ్రహ్మ కూర్చము ప్రాణులదేహమునందు చర్మమును, నెముకలను, పొంది యున్న పాపము నంతను ప్రజ్వలించిన అగ్నికట్టెలను వలె భస్మము చేయును. మూడు లోకములయందు నీపంచగవ్యము దేవతలు ప్రవే శించి యుండుటచేత పాపము పోఁగొట్టును. గోమూత్రమున వరుణుండు ను, గోమయంబున నగ్నియు, పెరుగు నందు గాలియు, పాలయందు చంద్రుఁడును, నేతియందు సూర్యుడు నుందురు. త్రావుచుండ నోటి నుండి జారి భోజన పాత్రమునఁ బడిన నీరు త్రావకూడదనియెఱుఁగవ లయు . త్రావెనేని చాంద్రాయణము చేయవలెను. నూతి యందును చెఱువు నందును బడినయెమ్ముకలు, త్రోళ్ళుమొదల గునానిని కుక్క న క్క, క్రోతి, మనుష్యుఁడు కాకి, ఊరబంది, గాడిదె, లొట్టియ, గవయ ము (ఆవువలెనుండు నడవి మృగము) ఏనుఁగు, నేమలి, కణుజు, ఖడ్గ ము, పులి, ఎలుగు, సింహము, ఈజంతువులు పడి మునిఁగి చచ్చిన వా నిశవములనుజూచి, యపవిత్రములయిన యా నీళ్ళ స్నానము చేసినను, దాహముపుచ్చుకొన్నననందఱును క్రమముగ నీవిధమున ప్రాయశ్చిత్త ముచేసికొన వలయును. బ్రాహ్మణుఁడుమూఁడుదినములు రాజురెండుది నములను, కోమటి యొకదినమును నుపవాసము చేయవలెను. శూ ద్రుఁడు పగలు మాత్రము భుజింప కుండుట వలన శుద్ధుఁడగును. పర పాకనివృత్తుఁడు పరపాకరతుఁడు. (అపచుఁడు చెప్పఁబడఁగల లక్షణము గలవారు) వీరి యన్నము తిన్న బ్రాహ్మణుఁడు చాంద్రాయణముచేసి కొన వలయును. అపచునికొఱకు దానము చేసినదాతకుఫలములేదు. ఇచ్చినవాఁడు పుచ్చుకొన్నవాఁడు నిద్దరు నరకమును బొందుదురు. వివాహకాలము నగ్నిసంపాదించుకొని యాత్మారోపణము చేసి వైశ

దేవాదులు చేయనివాఁడు పరపాక నివృత్తుఁ డనఁబడును. తాననుదిన
ముదయమున లేచి వైశ్వ దేవాదులు చేసికొనియు నితరుల యన్నము
తినుటచే బ్రతుకువాఁడు పరపాకరతుఁడు. ఏవిప్రుఁడు గృహ స్థాశ్రమ
మును పొంది యితరులకన్నము పెట్టక తానె తినునో వాఁడపచుఁడని
ధర్మముల నిజమెఱింగిన మునులు చెప్పిరి. ఆయాయుగంబుల మాఱు
చుండెడి ధర్మంబులం గాలవశత ననుష్ఠించు నప్పు టప్పటి ద్విజులు
నిందింపఁ దగరు. ఊ అనుటచే బ్రహ్మవేత్తకు మనసునఁ బీడ గలిగిం
చినవాఁడును, విద్యా వయోవృద్ధుఁడగు వాని నీవని మాటలాడిన
వాఁడును, స్నానము చేసి ప్రొద్దుగుంకువఱకు భోజనము చేయకుండ
నుండి రాత్రి నమస్కారము చేసి తమ యపరాధము క్షమింపుమని
వేఁడుకొన వలయును. అట్టివారిని గడ్డిపరకతోనైనఁ గొట్టినను, మెడ
ను బట్టతోనైనఁ గట్టినను వాదము చేసి గెలిచినను, నమస్కరించి
బ్రతిమాలు కొనవలయును. వధింపఁ గఱ్ఱయెత్తిన నొకదినమును,
నేలఁ బడఁ ద్రోచిన మూఁడుదినములు నుపవాసము చేయవలెను.
దెబ్బతగిలి రక్తము బయలు వెడలిన నతికృచ్ఛ్రమును, రక్తమురాక
లోపల గడ్డకట్టిన కృచ్ఛ్రమును చేయవలయును. అతికృచ్ఛ్రము చేయు
వాఁడు తొమ్మిది దినములు పట్టెఁడు పట్టెఁడన్నము తిని మూఁడుదిన
ము లుపవాసము చేయవలయును. అది యతికృచ్ఛ్ర మనఁబడును.
అన్ని పాపములకు మేళనము సంప్రాప్తమైన పదివేల పర్యాయములు
గాయత్రి జపించుట యుత్కృష్టమైన ప్రాయశ్చిత్తమగును.

శ్రీ పరాశరస్మృతి.

ఆంధ్రము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

ద్వాదశాధ్యాయము.

చెడ్డకలగన్నను, కక్కుకొన్నను, క్షౌరము చేయించుకొన్నను, సురతము చేసినను, శ్మశానధూమ మాఘ్రాణించినను స్నానము చే యవలయును. బ్రాహ్మణులు, క్షత్రియులు, వైశ్యులును నెఱుఁగక మూత్ర పురీషములును, కల్లును తాఁకిన యన్నము తిన్న తిరిగి యు పనయనము చేయించుకొనవలయును. ఇఱ్ఱి చర్మమును, ముంజతృ ణముతో పేనిన మొలత్రాడును, దండమును, భిక్షయును, వ్రతము లును ద్విజులకు మఱలఁ జేయఁబడు నుపనయనములయం దావశ్యక ములు కావు. ఎఱుంగక మూత్రపురీషములు తాఁకిన యన్నము తి న్న శుద్ధికొఱకు ప్రాజాపత్యము చేసి పంచగవ్యముతోనె స్నానము చేసి పంచగవ్యము పుచ్చుకొన్నఁ బవిత్రుఁడగును. నీళ్ళయం దురు కుట, అగ్నియందుఁ బడుట, కొండల మీఁదినుండి క్రిందఁబడుట, మ హాప్రస్థానము వెడలుట, భోజనము మానుట ఈ యైదు విధములలో దేని చేతనైన మృతినొందుటకు యత్నించి మఱలిన వారికి శుద్ధి యెట్లు గ విధింపఁ బడును. రాజు, కోమటి, కాపును క్రమముగ రెండు ప్రా జాపత్యములు చేయుట, పుణ్యతీర్థ ప్రయాణము, పదియావులు నొక వృషభమును దానము చేయుట వీని వలన శుద్ధులగుదురు. బ్రాహ్మ ణునికి వ్రతము చెప్పఁగలను. బ్రాహ్మణుఁ డడవికి వెడలి నాలుగు

త్రోవలు కలసినచోట జుట్టుతోడ క్షౌరము చేయించుకొని రెండు ప్రాజాపత్యములు చేసి యావును వృషభమును దానము చేసిన పవి త్రుఁ డగునని పారాశరుఁడు చెప్పెను. ఆగ్నేయము, వారుణము, బ్రా హ్మణము, వాయవ్యము, దివ్యము అని యైదు స్నానములు పవిత్రము లని విద్వాంసులు చెప్పుదురు. విభూతి పూసికొనుట యాగ్నేయ స్నా నము, జలమున మునుంగుట వారుణ స్నానము; "ఆపోహిష్ఠా" అ ను ఋక్కులతో జలము చల్లుకొనుట బ్రాహ్మస్నానము, ప్రొద్దు గ్రుంకునపుడు ఆవులు వెడలుచుండ నెగసిన ధూళి నునికి వాయవ్య స్నానము; ఎండతోఁ గూడిన వాననీటితో నెడలు దడపుట దివ్యస్నా నము; అట్టి స్నానము చేసిన మనుష్యుఁడు గంగానది యందు స్నాన ము చేసిన ఫలము నొందును. స్నానము చేయ వెడలుచున్న ద్విజుని సమస్త దేవతలును పితృసంఘమును దప్పిచే బడలి జలము గోరుచు వా యురూపమున వెంబడింతురు. వారు ముందుగ బట్ట పిడిచిన నాసమా ని పోవుదురు, కాన పితృ తర్పణము చేయకమున్న బట్ట పిండరాదు. రోమ కూపములయందుంచిన తిలలతో పితృతర్పణము చేసినవాఁడు రక్తముతో పురీషముతో తర్పణము చేసిన పాపముఁ బొందును. స్నా నముచేసి తడి వెండ్రుకల దులిపినవాఁడును, స్నానము చేసి తడి బట్టల తో మూత్రపురీషములు విడిచిన వాఁడును స్నానముకంటె నితర కా లమున నీటి నడుమ నిలిచి యాచమనము చేయువాఁడును దైవ పితృ కర్మలు చేయఁదగరు. బట్టతో తలయైన, కంఠమైన కప్పుకొనిగాని, కచ్ఛ విడిచిగాని, జుట్టు విరియబోసి కాని జన్నిదము లేకగాని యాచ మనము చేసినవాఁ డపవిత్రుఁడగును. మెట్టకను గూర్చుండి నీళ్ళందు గాని నీటఁ జినుకులు పడునట్లును, నీటనుండి మెట్టకఁ జినుకులు పడు నటును నాచమనము చేయరాదు. నీటిని మెట్టకను రెంటిని తాఁకుచు

నాచమనము చేసినవాఁడు రెంటను పవిత్రుఁడగును. స్నానము చేసియును, దాహముపుచ్చుకొనియును, దుమ్మినప్పుడును, నిద్రించినవేళను, భోజనముచేసియును, వీధిలోనికి వెడలివచ్చినపుడును, బట్ట కట్టుకొనినపుడును, రెండుమారులాచమనముచేయవలయును. తుమ్ముట, ఉమియుట, దంతముల యెంగిలి, అసత్యము, పాపాత్ములతో మాటాడుట, ఇవిజరిగిన కుడిచెవి స్పృశింపవలెను. అగ్ని జలము, వేదములు, చంద్రుఁడు, సూర్యుఁడు, వాయువు వీరందఱు బ్రాహ్మణుని కుడిచెవియందే యున్నారు. పగటిస్నానము సూర్యుని కిరణములచేఁ బవిత్రము చేయఁబడినదై వన్నెకెక్కును. గ్రహణ కాలమునందు తప్ప రాత్రి స్నానము ముఖ్యముగాదు. గ్రహణము పట్టినపుడు రాత్రిస్నానము, దానము, మంత్రజపము, హోమము చేయవచ్చును. ఇతరకాలముల రాత్రిపవిత్రము కాదు. కాన స్నానము మొదలగునవి చేయరాదు. వాయువులును వసువులును రుద్రులును, ఆదిత్యులును, దేవతలును, గ్రహణకాలమునచంద్రుని బొందుచున్నారు; గావుననప్పుడుదానముచేయవలయును. కళ్యము న రాశి చేసినపుడును, పెడ్లియందును, సంక్రమణమందును, గ్రహణమునందును మాత్రము రాత్రిదానము చేయవచ్చును. ఇతరకాలముననిట్లు చేయరాదు. గ్రహణవేళ యందువలెనె, కొడుకు పుట్టినపుడును, యజ్ఞమునందును, మరణకాలమునందును, రాత్రియందును దానము ముఖ్యము. మఱియొకప్పుడు రాత్రిదానము కూడదు. రాత్రి నడిమిజాములు రెండును మహానిశయని తెలియనగు. రాత్రి తొలిజామునను తెల్లవారుజామునను పగటియందు వలెనె స్నానము చేయవచ్చును. శ్మశానమున నున్న చెట్టు, శ్మశానము, యూపస్తంభము, మాలవాఁడు, సోమలత యమ్మినవాఁడు, వీనిని తాఁకిన బ్రాహ్మణుఁ డాబట్ట, లతోనె రాత్రియందును స్నానము చేయవలెను. ఎముక శిత్రిషోయు

టకుఁ బూర్వ మేడ్చిన స్నానము చేయవలెను. అనంతరము పది దిన
ముల లోపల రోదనము చేసిన నాచమనము చేయవలయును. సూ
ర్యచంద్ర గ్రహణ కాలంబుల నన్ని యుదకములును గంగతో సమా
నములు; కావున స్నానములు దానములు మొదలగు కర్మలకుఁ దగిన
వని చెప్పఁ బడినవి. దర్భలతో నీళ్ళు చల్లుకొని చేయు స్నానమును,
దర్భలు జుత్తైన వ్రేలనుంచుకొని చేసెడు నాచమనమును, దర్భలతో
నెగచల్లుకొనఁ బడిన నీరును సోమము త్రాగుటతో సరియగును. ఔ
పాసనములేనివారును, సంధ్యావందనము చేయునివారును, వేదము చ
దువనివారును వారందఱు శూద్రులనిచెప్పఁబడుదురు. కావున శూద్ర
త్వమువలన వెఱచిన బ్రాహ్మణుఁడంతయుంజదువ సాధ్యముగాకున్న కొం
తయైనవేదము ముఖ్యముగఁజదువుకొనందగును. ఎల్లప్పుడు శూద్రుల
యన్నముదినిబలిసియుండినవాఁడు వేదములుచదువుచున్నను, జపహో
మములుచేయుచున్నను త్తమలోకమును బొందఁడు. శూద్రుని యన్న
మును, శూద్రునితో నొకయింట నుండుటయు, వానితో నొక యా
స్తరణమునఁ గూర్చుండుటయు, వాని వలనఁ బుణ్య పాపములు తెలిసి
కొనుటయు, బ్రహ్మ వర్చసముచే మెఱయుచున్న వాని నైన నరక
మునం బడఁ ద్రోయును. ఎవఁడు కావు దానిచేత నన్నము వండించు
కొనునో, ఎవనికి శూద్రస్త్రీ భార్యగా నుండునో వాఁడు కవ్య హవ్య
ములు చేయఁ దగఁడు. ఆ బ్రాహ్మణుఁడు నరకమును బొందును.
మయిల, పురుడు వచ్చిన వారి యన్నము చేతను, శూద్రుని యన్న
ము చేతను దేహముఁ బోషించుకొనువా రేపుట్టువు పుట్టుదురో నేనది
యెఱుంగను. పండ్రెండు జన్మముల గ్రద్దయు, పది జన్మములఁ బంది
యు, నేడు జన్మములఁ గుక్కయు నగునని మనువు చెప్పెను. దక్షిణ

యం దపేక్షచేత శూద్రునికై నేయిమొదలగు దాని హోమము చేసిన బ్రాహ్మణుడు, శూద్రుడును, ఆశూద్రుడు బ్రాహ్మణుడు నగుదురు. మాటలాడకుండ భోజనము చేయు వ్రతమవలంబించి యాకాలమున మాటాడిన బ్రాహ్మణుడు మిగిలిన యన్నమును భుజింపవలదు. పాత్రమున నన్నము నగము తిని యాపాత్రి మెత్తి నీళ్ళు త్రాగిన బ్రాహ్మణుడుకర్మలుచేసిన దేవతలకు పితరులకును దృప్తి కలుగదు. తన్ను నరకమునం బడద్రోసి కొనును. ఒక బంతిని గూర్చుండిన తన తోడి బ్రాహ్మణులు భోజనము చేయుచుండ ముందె తన పాత్రమును విడిచిన వాడు తెలివి లేని వాడును, అతి పాపుడును, బ్రాహ్మణులం జంపువాడు నని చెప్పం బడుచుగద. తద్దినములు మొదలగు వానియందు బ్రాహ్మణులు భుజించిన పాత్రములు తీయకుండ స్వస్తి వాచనము చేసిన దేవతలు తనివిం జెందరు. అట్లు పితరులు నాశలేని వారగుదురు- స్నానము, జపము, హోమము చేయకుండ భుజింపరాదు ఆకుల వెనుక భాగమునను, రాత్రియందు దీపము లేకుండగను తినరాదు. గృహస్థు కుటుంబమున దయగలవాడయ్యును, తానుపోషింపదగిన వారిం బ్రోచుటకుయజ్ఞములుచేయించుట ధర్మ వృత్తి నె యూహింప వలయును. ఇట్లయిన న్యాయమున నడచువాడై పరలోక బుద్ధి గలవాడగును. న్యాయమగు వృత్తిచే గడింపం బడిన ధనముచేతం దన్నుం దన వారిని రక్షించు కొనదగును. అన్యాయమున సంపాదించుకొని బ్రతుకువాడు అన్ని కర్మలకు వెలి చేయంబడును. అగ్ని చయనము చేసిన వాడును, పుల్లావును, సత్రము వేసిన వాడు రాజు, సన్యాసి, మహా సముద్రము వీనిని చూచిన మాత్రమునం బవిత్రత కలుగును. కాన నెల్లప్పుడు చూడవలయును. అరణి (నిప్పు మథించెడు దారువు) నలపిలి, మంచి గంధము, కెంపులు, మొదలగు మంచిరత్నములు, నేయి,

నువ్వులు, ఇత్తి చర్మము, మేక వీని నింట రక్షింప వలయును. నూఱా వులు, నొక యాంబోతును గట్టc బడకుండ నెంత పొలమున సుఖముగ నుండునో దానికిc బదియంతలు భూమి గోచర్మమని చెప్పc బడును ఈగోచర్మ పరిమితమైన భూమిని దానము చేసిన మనుష్యుcడు మనో వాక్కాయముల వ్యాపారము వలనc బుట్టిన బ్రహ్మ హత్య మొద లగు నన్ని పాపములచే తను విడువc బడును. గొప్ప కుటుంబము గలి గి నిరుపేదయై చాలవేదము చదివిన వానికొఱకుc జేయcబడిన దాన ము మహాఫలము గలిగించును. బావులు, నూతులు, చెఱువులు త్రవ్వించినను, అనేక వాజపేయములు, కోటి గోదానములు చేసినను బ రుల భూమి యన్యాయముగc బుచ్చుకొన్న వాcడు పవిత్రుcడు కాcడు. ముట్టయినది మొదలు పది నెనిమిది దినములకు లోనుగ మఱల రజస్సు కనcబడిన స్నానము మాత్రము చేయవలెను. పిదప రజోదర్శనమైన మూcడు దినములు వెలుపల నుండc జనునని యుశనసుcడను ముని ప లికెను. పతితుcడు, రజస్వల, ప్రసవమైన స్త్రీ, చండాలుcడు, వీండ్రకు వరుసగ నొకటి, రెండు, మూcడు, నాలుగు కాళ్ళను నెడముండ వలయు ను. అంతకంటెc జేరువై తాకకున్న నాబట్టలతో స్నానము చేయవలెను. ఎఱుంగక తాకిన స్నానము చేసి సూర్యుని జూడవలెను. ఏబ్రాహ్మ ణుcడు చేతులుండcగా వివేకము లేక వంగి నోటితోనె నీళ్ళు త్రావునో వాcడు కుక్కయై పుట్టును. ఏపురుషుcడు కోపావేశంబున భార్యతో సంగమించిన మాతృగమనము చేసినవాcడ నని శపథము చేసి పిదప మఱియొకప్పుడు దీనియందు వాంఛc జెందునో వాcడు బ్రాహ్మణుల న డుమc దన పాపము విన్నవించుకొని నే నప్పుడలసి యున్నాను; నా మా టమీఱిన కినుకవచ్చినది; దాని యెడc దప్పు లేకున్నను పొరపాటున వి వేకము విడిచితిని; ఆcకలి, డప్పి, జడుపు వీనిచే నొగిలియుండుటచే ని

ట్లాన పెట్టితిని గాని తెలిసి కాదు ; కనుక దయచేసి ప్రాయశ్చిత్తము విధింపుఁడని ప్రార్థింప వలయును. వీఁడును ఇచ్చెదనని చెప్పి యాశతో వచ్చిన బ్రాహ్మణున కీయకున్న వాఁడును, కాశీయాత్ర మొదలగు పుణ్యము చేయఁ దలంచి మానినవాఁడును నీ ముగ్గురు ననుదినము ను మూఁడు వేళల రెండు మహా నదులు కలియు చోట స్నానము చేయుచు మూఁడు దినము లుపవాసము చేసిన శుద్ధులగుదురు. పిదప నొక యావును దానము చేసి పదుగురు బ్రాహ్మణులకు భోజనము పెట్ట వలెను. విధింపఁ బడిన కర్మలు చేయక, నిషేధింపఁ బడిన వాని జేయుచుండు బ్రాహ్మణుని యింట భోజనము చేసిన ద్విజుఁ డొకదిన ము పవాసము చేయవలయును. మంచి నడవడి గల విప్రునియింట నైన వేదాంత వేత్తయగు బ్రాహ్మణుని యింట నైన భోజనము చేసిన వాఁ డొక దినములోని పాపము వలన విడివడును. మరణ కాలమున కక్కుకొనుట, మూత్రము విడుచుట మొదలగు నవి జరిగినను, మంచము మీఁద మృతి నొందినను, వాకిటనుండియైన, ప్రసవమైయైన మృతి నొందినమూడు కృఛ్రములు చేయవలయును. పదివేల పర్యాయము గాయత్రి జపియించుటయు, ఇరునూఱు ప్రాణాయామములు చేయుటయు, పుణ్యతీర్థమునందు స్నానము చేసి తలయారిన తరువాత మఱల స్నానము చేయుచు నిట్లు పండ్రెండు స్నానములు చేయుటయు, తీర్థయాత్ర చేయు నుద్దేశమున రెండామడ ప్రయాణము చేయుటయు నివి కృఛ్రమునకు నాలుగు ప్రత్యామ్నాయములని చెప్పఁ బడినవి. గృహస్థుఁడు బుద్ధిపూర్వకముగ నేల శుక్లము పడునట్లు చేసిన మూఁడు ప్రాణా యామములు చేసి సహస్ర గాయత్రి చేసికొన వలయును. నాలుగు వేదములు చేసిన విప్రుఁడు బ్రహ్మహత్య చేసిన వానికి సముద్రము నందలి సేతువు నుద్దేశించి యాత్రయథా శాస్త్రముగఁ జేయుట

ప్రాయశ్చిత్త మని బోధింప వలయును. గొడుగు, పాదరక్షలును లేక సేతు యాత్రచేయుచుం దారిలో శాస్త్రవిరుద్ధముగ నడచువారిని విడిచి నాలుగు వర్ణముల వారివలన భిక్షమెత్తుకొనవలయును. నేను పాపము చేసితిని ; గొప్పపాపము చేసినవాఁడను ; బ్రాహ్మణుని చంపినాఁడను. భిక్షముగోరి యింటి ద్వారము దగ్గిర నున్నాను. ఇట్లు గోవులదొడ్డి, అడవి, ఊళ్ళు, పట్టణములు, ఆశ్రమములు, కొలఁకులు, పల్లె, ఊటలు, వీనియందుఁ దన పాపము వెల్లడి చేసికొనుచు పవిత్రమైన సముద్రమును బొంది పది యామడ వెడల్పును, నూఱామడ పొడవును గలిగి శ్రీరామచంద్రుని యాజ్ఞచే నలుఁడను వానరుఁడు సంతసనగఁ గట్టిన సముద్రమునందలి కట్టను జూచిన బ్రహ్మహత్యతొలఁగును. సేతువును జూచి నిర్మల చిత్తుఁడై సముద్రమున స్నానము చేయవలయును. భూమిని బాలించు రాజశ్వమేధ యాగమైనఁ జేయవలయును. వెండియు వచ్చి కాపురముచేయ నిల్లు చేరినపుడు బిడ్డలతో, బ్రాహ్మణులతో, సేవకులతో భోజనము చేయవలయును. నాలుగు వేదములు తెలిసిన బ్రాహ్మణునకు గోవుల నూటి నొకటిని దానముచేసి బ్రాహ్మణులచే దయతో పాపము లేనివాఁడ నైతివని దీవింపఁ బడిన బ్రహ్మహత్యాది దోషము పోవును. సోమ దేవియగు సతిని చంపినవాఁడు బ్రహ్మహత్యకుఁ జెప్పఁబడిన ప్రాయశ్చిత్తము చేసికొనవలయును. కల్లుఁ ద్రావిన బ్రాహ్మణుఁ మహానదీతీరమునకు వెడలి చాంద్రాయణము చేసి బ్రాహ్మణులకు భోజనము పెట్టి యావును వృషభమును దానము చేయవలెను. సారా యొక్క సారి యైనఁ ద్రావినవాఁ డిహపరలోకము లకుఁ దన్ను హతుని జేసికొనును. కనుక వాఁ డగ్నితో సమాన రూపము పొందనుక మఱగఁ బెట్టఁ బడిన సారాయను త్రావి చావవలయును.

(బ్రాహ్మణుని సువర్ణము దొంగిలించిన వాఁడు తానే రోఁకలి పట్టుకొని రాజు నొద్దకు వెడలి తన పాపము తెలిపి కొట్టుమని కోరవలయును. తరువాత రాజు రోఁకటితో వాని నొకమాటు కొట్టవలయును. చావ కున్నను రాజుచేత విడువఁబడి వాఁడు పవిత్రుఁడై యగును. బుద్ధి పూర్వకముగ దొంగతనము చేయఁబడిన వధింపఁ దగును గాని ప్రమా దము వలన జరిగిన యెడల వధింపరాదు. నీట వేసిన నూనె చుక్క క్రమ్ముకొని నట్లు పతితునితోడఁ గూర్చుండుట, పరుండుట, నడచుట, మాటలాడుట, భోజనము చేయుట ఈ వ్యాపారముల వలన పాపము లంటుకొనును. చాంద్రాయణము, యవాన్నము భుజించుట (తులాపురు షమును) గోవుల వెనుక నడచుటయును, సమస్తపాపముల నశింపఁ జే యఁజాలును. (తులాపురుషమనఁగ, తెలకపిండి, పచ్చివస్తువులు, మజ్జిగ, నీరు, పిండి యీ యైదు నొక్కొకదినము భుజించి మూఁడు దినము లు పవాసము చేయుట.) ఇది పరాశరుఁ డైదువందల డెబ్బది శ్లోకములచే ధర్మశాస్త్రము సంక్షేపించి చేసిన శాస్త్రము. స్వర్గమును పొందఁగో రువాఁడు వేదములవలె నీ ధర్మశాస్త్రమును పూనికతో ముఖ్యముగఁ జదువవలయును.

పరాశర స్మృతి సర్వమును సంపూర్ణము.

